R. 1920.

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA ROLNICTWA I DÓBR PAŃSTWOWYCH
Rzeczypospolitej Polskiej.

WARSZAWA. № 12. 31 Października 1920 r.

TREŚĆ:

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 27 września 1920 roku

w przedmiocie walki z księgosuszem.

Na zasadzie przepisów z dnia 12/25 czerwca 1902 r. i 10/23 czerwca 1903 r. (Zb. praw Ces. Ros. Tom XIII art. 1090 — 1190) wyd. z roku 1905 oraz ustawy b. państwa austrjackiego z dnia 29 lutego 1880 r. (Dz. Ust. P. № 37) zmienionej ustawą z dnia 6 sierpnia 1909 r. (Dz. Ust. P. № 180) zarządza się co następuje:

Art. 1. Celem rychłego stłumienia księgosuszu zostaje zamianowany przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z pośród lekarzy weterynaryjnych Naczelny Komisarz do walki z księgosuszem.

Art. 2. Naczelny Komisarz do walki z księgosuszem wykonuje swe czynności na podstawie obowiązujących przepisów o tępieniu chorób zaraźliwych zwierzęcych przy pomocy Komitetu doradczego, który zostanie powołany w miarę potrzeby przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych na wniosek Naczelnego Komisarza do walki z księgosuszem z pośród doświadczonych fachowców.

Art. 3. Szczegółowy regulamin o powołaniu oraz zakresie i trybie działania Komitetu doradczego przy Naczelnym Komisarzu do walki z księgosuszem wyda Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 4. Naczelny Komisarz do walki z księgosuszem przy wykonaniu swego zadania działa samodzielnie i jest za swoje czynności bezpośrednio odpowiedzialnym przed Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 5. Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych wyznaczy do dyspozycji Naczelnego Komisarza do walki z księgosuszem odpowiednią liczbę personelu fachowego, podlegającego wyłącznie Naczelnemu Komisarzowi, oraz potrzebne fundusze na pokrycie kosztów, wywołanych walką z księgosuszem.

Art. 6. Personel fachowy użyty do walki z księgosuszem działa na podstawie instrukcji, wypracowanej i w miarę potrzeby uzupełnionej przez Komitet doradczy przy Naczelnym Komisarzu do walki z księgosuszem.

Art. 7. Od zarządzeń Naczelnego Komisarza do walki z księgosuszem niema odwołania w drodze administracyjnej.

Art. 8. Odszkodowania za zwierzęta wybite w celu stłumienia księgosuszu oraz za zniszczone w tym celu przedmioty, będą wypłacane na miejscu niezwłocznie na podstawie norm szacunkowych ułożonych przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu po protokularnem oszacowaniu przez Komisję weterynaryjno-wykonawczą z asygnowanych na ten cel zaliczek, przy uwzględnieniu cen rynkowych.

Art. 9. Wszystkie władze oraz urzędy tak cywilne jak i wojskowe obowiązane są udzielać Naczelnemu Komisarzowi do walki z księgosuszem niezbędnej pomocy.

Art. 10. Naczelnemu Komisarzowi do walki z księgosuszem oraz personelowi, zajętemu walką z tą zarazą, przysługuje prawo do korzystania z wszelkich udogodnień komunikacyjnych, znajdujących się w rozporządzeniu władz cywilnych i wojskowych.

Art. 11. Wykonanie niniejszego rozporządzenia poleca się Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych, który wyda w tym celu instrukcje wykonawcze.

Art. 12. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na czas trwania zarazy księgosuszu na obszarze b. zaboru rosyjskiego i austrjackiego z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych przedłoży Radzie Ministrów wniosek o uchylenie niniejszego rozporządzenia z chwilą wygaśnięcia zarazy.

Prezydent Ministrów:
Witos

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Poniatowski

(Dziennik Ustaw № 94 z dnia 2.X. 1920 r. poz. 621).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych w przedmiocie walki z księgosuszem.

Na mocy art. 1099 i art. 1126 — 1148 Ust. Lek. (Zb. Praw Ces. Ros. Tom XIII wyd. 1905 o środkach zapobiegania i uśmierzania chorób zaraźliwych i stadnych) oraz ustawy b. państwa austrjackiego z dnia 29 lutego 1880 r. Dz. Ust. P. № 37 i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 września 1920 r. Dz. Ust. № 94 poz. 621 zarządzam aż do odwołania co następuje:

Art. 1. Wzdłuż rzeki Zbrucz od miejscowości Okopy Św. Trójcy aż do miejscowości Ożogowice w Małopolsce, następnie wzdłuż dawnej granicy suchej wschodniej Małopolski aż do rzeki Bug pod Zdżarami, wzdłuż rzeki Bug po Wyszków, dalej w linji prostej od Wyszkowa po Ostrykół, następnie wzdłuż rzek Narew, Biebrza aż do miejscowości Ossowiec, wreszcie wzdłuż toru kolejowego Ossowiec—Grajewo zostaje ustanowiona linja graniczna ochronna w celu zapobieżenia księgosuszowi i jego tępienia.

Art. 2. Na linji granicznej ochronnej, przebiegającej w granicach b. Kongresówki od miejscowości Zdżary po Grajewo obowiązywać będą w tym przedmiocie następujące przepisy:

I. Z obszarów, leżących na wschód od linji ochronnej, nie wolno jest wprowadzać do obszarów leżących na zachód od tej linji bydła rogatego, owiec i kóz.

II. Transport koni i świń przez linję graniczną ochronną z obszarów wschodnich do obszarów położonych na zachód od tej linji dozwolony jest tylko kolejami pod warunkiem, że zwierzęta te będą zaopatrzone w świadectwo, wystawione przez właściwego państwowego lekarza weterynaryjnego a stwierdzające, że są zdrowe i że w miejscu ich pochodzenia nie panuje żadna choroba zaraźliwa, udzielająca się danemu gatunkowi zwierząt. Nadto zwierzęta te podlegają w miejscu przekroczenia linji granicznej ochronnej t. j. w stacji wchodu oględzinom weterynaryjnym.

III. Transport wszelkich produktów pochodzenia zwierzęcego jako to: mięsa, łoju z wyjątkiem topionego w zamkniętych beczkach, skór, sierści, wełny, kopyt. racic, rogów, jelit, żołądków oraz słomy, siana, ściółki i obornika przez linję graniczną ochronną z obszarów, położonych na wschód od tej linji, jest wzbroniony.

W wypadkach, zasługujących na uwzględnienie, Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych będzie udzielał zezwoleń na transport pewnych rodzajów produktów pochodzenia zwierzęcego względnie paszy z wolnych od zarazy miejscowości zapowietrzonego obszaru przy zachowaniu środków ostrożności, wskazanych w każdym poszczególnym wypadku.

IV. Do ochrony linji granicznej zostaje ustanowiona wojskowa straż graniczna, a mianowicie: wzdłuż granicy suchej—posterunki, złożone z 5-ciu ludzi na przestrzeni 5-ciu kilometrów, a wzdłuż granicy wodnej—takież posterunki na przestrzeni 10 kilometrów.

Posterunki wojskowe na linji granicznej ochronnej mają wykonywać ściśle wszystkie polecenia lekarzy weterynaryjnych, przeznaczonych do tłumienia księgosuszu.

V. W wypadkach ujawnienia na obszarach położonych na zachód od linji granicznej ochronnej zwierząt domowych lub produktów pochodzenia zwierzęcego, wprowadzonych wbrew przepisom niniejszego rozporządzenia

z obszaru położonego na wschód od tej linji, będzie obowiązywać następujący tryb postępowania:

a) bydło rogate, owce i kozy tego rodzaju winne być poddane natychmiastowemu ubojowi w najbliższej rzeźni z tem jednak, że uprzednio bydłu rogatemu zostanie w każdym poszczególnym wypadku zmierzona wewnętrzna ciepłota ciała po dwugodzinnym wypoczynku zwierzęcia i o ile ciepłota ciała okaże się wyższą o jeden stopień ponad normalną a oględziny weterynaryjne po rzezi stwierdzą choćby najmniejsze zmiany chorobowe, wzniecające podejrzenie księgosuszu, należy natychmiast sztuki takie w całości wraz ze skórą zniszczyć a rzeźnię poddać gruntownemu odkażeniu. Mięso uznane przez lekarza weterynaryjnego za zdatne do spożycia winno być sprzedane drogą publicznego przetargu dla miejscowego użytku;

b) produkty pochodzenia zwierzęcego mają być bezwzględnie natychmiast zniszczone bez poddania ich badaniu;

c) w wypadkach dokonanego w myśl powyższego przepisu uboju otrzymane ze sprzedaży kwoty będą po pokryciu poniesionych przez władzę interwenjującą kosztów i wydatków (koszty uboju, oględzin weterynaryjnych, dezynfekcji, przetargu i t. p.) złożone do depozytu właściwego sądu;

d) nadto winni przekroczenia niniejszego rozporządzenia będą karani stosownie do postanowień art. 138 K. K.

Art. 3. Na linji granicznej ochronnej, przebiegającej wzdłuż wschodnich granic Małopolski, stosowane być mają nadal obowiązujące tam przepisy, wydane na podstawie ustawy b. państwa austrjackiego z dnia 29 lutego 1880 (Dz. Ust. P. № 37) o zapobieganiu księgosuszowi i jego tępieniu, zmienionej ustawą z dnia 6 sierpnia 1909 (Dz. Ust. P. № 180).

Art. 4. Na obszarach Województw: Białostockiego i Lubelskiego oraz Małopolski na wschód od Sanu ubój bydła rogatego i cieląt nawet dla własnego użytku dozwolony jest tylko w rzeźniach, pozostających pod nadzorem sanitarno-weterynaryjnym.

Art. 5. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Naczelnemu Komisarzowi do walki z księgosuszem w porozumieniu z właściwemi władzami.

Art. 6. Naczelnemu Komisarzowi do walki z księgosuszem przysługuje w miarę potrzeby prawo przesuwania linji granicznej ochronnej na zachód od linji, wyznaczonej w niniejszem rozporządzeniu, drogą publicznych obwieszczeń oraz doniesień właściwym urzędom wojewódzkim i Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 7. Rozporządzenie niniejsze nabiera mocy obowiązującej natychmiast po jego ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Warszawa, dnia 29 września 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Jul. Poniatowski

Minister Spraw Wojskowych:
w z. *De Henning-Michaelis*

(Dziennik Ustaw № 94 z dnia 2.X. 1920 r. poz. 623).

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 4 października 1920 r.

o dodatkach reprezentacyjnych i dodatkach za kierownictwo dla urzędników państwowych.

Na zasadzie art. 11 ustawy o uposażeniu urzędników i funkcjonarjuszów państwowych z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. U. Rz. P. № 65 poz. 429) Rada Ministrów postanawia co następuje:

Art. 1. Oprócz uposażenia, ustalonego w art. 2 wyżej zacytowanej ustawy, i oprócz zwrotu wydatków, podlegających likwidacji, następujący urzędnicy pobierać będą dodatek na koszty reprezentacyjne:

	miesięcznie marek polskich.
1) Prezydent Ministrów	10.000
2) Wiceprezydent Ministrów	7.000
3) Minister	5.000
4) Podsekretarz Stanu.	3.000
5) Wojewoda	3.000
6) Starosta, Komisarz Rządu, według decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych, w porozumieniu z Ministrem Skarbu . . . . od 1.000 do	1.200

Art. 2. Urzędnicy, kierujący faktycznie składowemi jednostkami administracyjnemi, przewidzianemi w etacie organizacyjnym danej dykasterji, a nie pobierający dodatku reprezentacyjnego, mogą mieć przyznany dodatek funkcyjny za kierownictwo do następującej wysokości:

	miesięcznie marek polskich.
Jeżeli stanowisko kierownicze zaliczone jest:	
a) do II lub III stopnia służbowego.	3.000
b) do IV stopnia służbowego	2.000
c) do V-go stopnia służbowego	1.000
d) do VI i VII stopnia służbowego	600

Spis stanowisk kierowniczych układa i uzupełnia Prezydent Ministrów w porozumieniu z Ministrem Skarbu. Przyznaje i wymierza dodatek za kierownictwo właściwy Minister lub Szef Głównego Urzędu w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 3. Urzędnik, pobierający uposażenie wyższe lub niższe od uposażenia, przywiązanego do normalnego stopnia służbowego danego kierowniczego stanowiska, otrzymuje dodatek za kierownictwo nie podług pobieranego uposażenia, ale podług normalnego stopnia służbowego danego kierowniczego stanowiska.

Art. 4. Urzędnik, uprawniony do pobierania dodatku za kierownictwo, który dla jakiegokolwiek powodu (np. wskutek choroby, delegacji urzędowej, wyjątkowego urlopu), kierownictwa dłużej niż przez cztery miesiące faktycznie nie sprawuje, traci, po upływie tego czasu, od pierwszego dnia najbliższego kalendarzowego miesiąca, prawo do pobierania dodatku za kierownictwo, aż do ponownego objęcia czynności kierowniczych.

Art 5. Urzędnik, pełniący zastępczo lub przejściowo czynności, do których przywiązany jest dodatek za kierownictwo, o ile zastępstwo to trwało

dłużej niż sześć tygodni bez przerwy, otrzymuje przywiązany do tych czynności dodatek za kierownictwo za cały czas zastępstwa.

Dodatek za kierownictwo zastępcze wypłaca się miesięcznie zdołu, przyczem okres zastępczy, dłuższy niż dwa tygodnie, liczy się za cały miesiąc, a krótszy — za pół miesiąca.

Jeżeli zastępstwo pełni urzędnik, pobierający już dodatek za kierownictwo z innego tytułu, to za zastępstwo pobiera tylko ewentualną różnicę obu dodatków.

Art. 6. Do wyjaśnienia wątpliwości, powstałych przy stosowaniu przepisów rozporządzenia niniejszego, powołany jest Prezydent Rady Ministrów w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 7. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje od dnia 1 października 1920 r.

Z dniem tym znosi się wszelkie przepisy, obowiązujące na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie dodatków reprezentacyjnych, funkcyjnych i za kierownictwo dla urzędników państwowych, o ile nie są wydane na zasadzie ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Rz. P. № 65 poz. 429).

Prezydent Ministrów:
Witos

Minister Skarbu:
w z. *Weinfeld*

(Dziennik Ustaw № 97 d. 15.X 1920 r. poz. 638.)

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych do ustaw z dnia 18 marca 1920 r. i z dnia 14 lipca 1920 r. (Dz. Ust. № 28 poz. 165 i № 66 poz. 438) w przedmiocie wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków rolnych na terenie b. zaboru rosyjskiego i austrjackiego.

Na podstawie art. 6 i 13 ustawy z dnia 18 marca 1920 r. (Dz. Ust. № 28 z dn. 1/IV 1920 r. poz. 165) i art. 5 ustawy z dnia 14 lipca 1920 r. (Dz. Ust. № 66 z dn. 2/VIII 1920 r. poz. 438) zarządzam, w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości oraz z Prezesem Głównego Urzędu Ziemskiego, co następuje:

Art. 1. Organem Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, powołanym do wykonywania ustaw z dnia 18 marca i 14 lipca 1920 r. (Dz. Ust. № 28 poz. 165 i № 66 poz. 438), jest Urząd zagospodarowania odłogów.

Czynności, dotyczące wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków rolnych, w myśl ustaw powyższych, wykonywać będą pod ogólnem kierownictwem i nadzorem Urzędu zagospodarowania odłogów:

a) jako organy I instancji:
w b. zaborze rosyjskim—urzędy gminne,
w b. zaborze austrjackim—powiatowi referenci rolni;

b) jako organy II instancji od decyzji urzędów wymienionych w punkcie a — powiatowe Komisje dzierżaw przymusowych; w zakresie zaś nadzoru administracyjnego w b. zaborze rosyjskim — Starostowie, względnie Wojewodowie, a w b. zaborze austrjackim—Starostowie, względnie właściwi Inspektorowie pomocy rolnej,

Art. 2. Obowiązkowi przymusowego wydzierżawiania w myśl art. 1 ustawy z dnia 19 marca 1920 r. podlegają, bez względu na ogólną powierzchnię gospodarstwa, grunty leżące odłogiem, a zdatne pod uprawę rolną, których właściciel lub posiadacz, albo też osoba, mająca je pod swoim zarządem, opieką lub w dzierżawie, uprawiać nie może. Ugory w gospodarstwach trójpolowych, oraz ugory, uzasadnione racjonalną gospodarką płodozmienną nie są odłogami w rozumieniu ustawy.

Art. 3. O dzierżawę gruntów, wymienionych w art. 2, mogą się ubiegać osoby, których głównem zajęciem jest rolnictwo, a które posiadają potrzebne zboże na zasiew, inwentarz żywy i martwy lub wykażą, że mają możność ich nabycia we właściwym czasie, jak również możność wzięcia parceli w natychmiastową dzierżawę.

Przy równych warunkach kandydaci będą uwzględnieni w porządku, wymienionym w art. 2 ustawy z dn. 18 marca 1920 r. O ile kandydatów na dzierżawę zgłoszą Komisje Ziemskie gminne lub powiatowe, to listy odnośne winny być rozpatrzone w pierwszym rzędzie zgodnie z art. 1 i 2 tejże ustawy.

Art. 4. Właściciele i posiadacze gruntów, wymienionych w art. 2 niniejszego rozporządzenia, względnie osoby, mające te grunty pod swoim zarządem, opieką lub w dzierżawie, obowiązani są wydzierżawić je w drodze dobrowolnej umowy. Przy zawieraniu tych umów winny urzędy i Starostowie w miarę potrzeby współdziałać.

Nadto obowiązane są wyżej wymienione osoby pod rygorem art. 12 ustawy z dn. 18 marca 1920 r. dostarczyć właściwym urzędom gminnym i Starostwom, w terminach przez nich wskazanych, niezbędnych danych co do użytków rolnych, mogących podlegać wydzierżawieniu na mocy ustawy z dnia 18 marca 1920 r.

Art. 5. Urzędy gminne obowiązane są na podstawie dostarczonych w myśl art. 4 oraz własnych dochodzeń sporządzić wykazy gruntów, nadających się do przymusowego wydzierżawienia, oraz wykazy osób, ubiegających się o dzierżawę, zawierające dane, dotyczące obszaru posiadanych przez nich i dzierżawionych gruntów oraz posiadanych środków zagospodarowania.

Odpisy powyższych wykazów w miarę ich sporządzania urzędy gminne przedkładają Starostwom w terminach przez Starostów oznaczonych.

Art. 6. O ile grunty, wymienione w art. 2 niniejszego rozporządzenia, nie zostaną przez ich właścicieli i posiadaczy lub osoby mające je pod swoim zarządem, opieką lub w dzierżawie, wydzierżawione w drodze dobrowolnej, zostaną wydzierżawione w drodze przymusowej przez właściwy urząd gminny, względnie referenta rolnego (art. 1), w sposób określony w art. 7, niniejszego rozporządzenia.

Prawo orzekania o przymusowem wydzierżawieniu przysługuje urzędom gminnym, względnie referentom, w roku 1920 w czasie od 15 września do 31 grudnia, w następnych zaś latach od 1 stycznia do 1 kwietnia każdego roku.

Art. 7. Na podstawie sporządzonych przez się wykazów (art. 5 niniejszego rozporządzenia) oraz posiłkując się w braku miejscowych kandydatów, w myśl wskazówek Starosty, zgłoszeniami mieszkańców innych gmin, urzędy gminne, względnie referenci rolni powiatowi, w terminach, oznaczonych w art. 6 niniejszego rozporządzenia, powezmą decyzję co do wydzierżawienia niezagospodarowanych użytków rolnych na terenie gminy poszczególnym kandydatom i w terminie wskazanym w art. 3 ustawy z dnia 14 go lipca 1920 r. zawrą z nimi umowy podług ustalonego wzoru. Gdy o dzierżawę przymusową tegoż gruntu współubiega się kilka osób, urząd gminny, względnie referent rolny, rozpoznaje takie zgłoszenia łącznie i w decyzji swej winien wskazać powody, dla których poszczególne zgłoszenia zostały uwzględnione lub oddalone. Odpis decyzji doręcza się najpóźniej w terminie 7-dniowym od dnia decyzji wszystkim interesowanym osobom. Umowy zawarte przez urząd gminny, względnie powiatowego referenta rolnego, w myśl art. 9 ustawy z dnia 18 marca 1920 r. mają moc obowiązującą dla właścicieli gruntów, których dotyczą, jak również dla ich prawonabywców oraz osób reprezentujących prawa właściciela. Wydzierżawienie gruntów w drodze dobrowolnej może być dokonane w każdym czasie do chwili podpisania umowy co do dzierżawy przymusowej i powoduje umorzenie postępowania przymusowego. W szczególności może w ten sposób właściciel, czy zarządca gruntu, za zgodą dzierżawcy uzyskać skrócenie terminu zamierzonej dzierżawy przymusowej wzamian za obniżenie tenuty albo na innych warunkach.

Oryginały zawartych umów o dzierżawach przymusowych pozostają w aktach urzędu gminnego, względnie Starostwa; po jednym uwierzytelnionym odpisie umowy otrzymuje dzierżawca i właściciel gruntu; takiż odpis wraz z odpisem decyzji o wydzierżawieniu urząd gminny, względnie powiatowy referent rolny, przedkłada niezwłocznie Starostwu. Przy zawarciu umowy urząd gminny, względnie powiatowy referent rolny, pobiera od dzierżawcy kwotę, równającą się kosztom koniecznego rozgraniczenia wydzierżawionych gruntów, którą dzierżawca ma prawo następnie potrącić przy wpłacie pierwszej raty dzierżawnej, co zostaje uwidocznione w umowie.

Art. 8. Umowy, zawierane w myśl art. 7, winny zawierać prócz zwykłych warunków dzierżawy również warunki, wskazane w art. 3 i 10 ustawy z dnia 18 marca 1920 r., i sporządzane będą stosownie do zatwierdzonych przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych wzorów.

Art. 9. Drogi konieczne, przewidziane w art. 7 ustawy z dnia 18 marca 1920 r., winny być w miarę możności ustanawiane na wspólne użytkowanie dla większej ilości dzierżawców.

Art. 10. W myśl art. 11 ustawy z dn. 18 marca 1920 r. w razie przymusowego wydzierżawienia całej jednostki gospodarczej przysługuje organom rządowym prawo decyzji co do warunków korzystania przez dzierżawców z zabudowań gospodarczych i inwentarza martwego. W razie udzielenia dzierżawcy zezwolenia na używanie tych przedmiotów należy w umowie o przymusową dzierżawę zastrzedz, że przedmioty te zostaną dzierżawcy oddane po dokładnem opisaniu oddanych budynków i części składowych inwentarza martwego, że dzierżawca jest obowiązany z własnych funduszów bez regresu do właściciela wykonywać potrzebne naprawy i roboty około utrzymania tych przedmiotów w należytym stanie, w jakim je otrzymał z uwzględnieniem naturalnego zużycia.

Art. 11. Urząd gminny, względnie powiatowy referent rolny, odpowiada za akcję przymusowego wydzierżawiania użytków rolnych na powierzonym mu terenie i czuwa nad ścisłem wykonaniem przez dzierżawców ich zobowiązań co do należytego zagospodarowania wydzierżawionych gruntów. W wypadkach zużytkowania gruntu przez dzierżawcę nie pod uprawę mechaniczną lub pozostawienia go odłogiem, grunt taki winien być niezwłocznie wciągnięty do wykazu nadających się do przymusowego wydzierżawienia, ponadto zaś urząd gminny, względnie referent rolny, obowiązany jest niezwłocznie wystąpić do Starosty z wnioskiem o zastosowaniu do winnego dzierżawcy przepisów art. 12 ustawy z dnia 18 marca 1920 r.

Art. 12. Przeciw decyzjom urzędu gminnego, względnie powiatowego referenta rolnego, wydanym na podstawie niniejszego rozporządzenia, służy osobom interesowanym prawo odwołania się do powiatowej Komisji Dzierżaw Przymusowych (art. 13) w przeciągu dni 8-miu od dnia doręczenia decyzji. Wniesienie odwołania wstrzymuje wykonanie decyzji urzędu gminnego, względnie powiatowego referenta rolnego, aż do chwili doręczenia interesowanemu decyzji Powiatowej Komisji Dzierżaw Przymusowych, która winna zapaść przed upływem dni 14-tu od daty odwołania się, a od której niema dalszego odwołania.

Art. 13. Powiatową Komisję Dzierżaw Przymusowych stanowią:

1) Starosta—jako przewodniczący.

2) Referent rolny (zastępca przewodniczącego)—na terenie b. zaboru austrjackiego tylko z głosem doradczym.

3) Komisarz Ziemski delegowany przez właściwy Okręgowy Urząd Ziemski.

4) Sędzia pokoju na obszarze b. zaboru rosyjskiego, a dla obszaru b. zaboru austrjackiego—naczelnik sądu powiatowego lub delegowany przez niego sędzia.

5) Przedstawiciel Sejmiku, a w Małopolsce — Wydziału Powiatowego, przez też organizacje delegowany.

Dla ważności orzeczeń Pow. Kom. Dzierż. Przym. koniecznem jest zawiadomienie o posiedzeniu wszystkich jej członków i obecność 3-ch, o ile w ich liczbie jest przewodniczący, albo jego zastępca i referent rolny lub Komisarz Ziemski.

Decyzje Powiatowej Komisji Dzierżaw Przymusowych zapadają zwyczajną większością głosów obecnych członków. W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego. Decyzje Powiatowej Komisji Dzierżaw Przymusowych będą przekazywane przez Starostę do wykonania właściwym urzędom gminnym, względnie powiatowym referentom rolnym. Wskazanem jest, aby członkowie już powołanej Powiatowej Komisji Ziemskiej weszli w skład Komisji Dzierżaw Przymusowych tegoż powiatu.

Art. 14. Starosta nadaje kierunek akcji przymusowego wydzierżawiania użytków rolnych na terenie powiatu, odpowiada za nią, reguluje sprawy dotyczące wydzierżawienia niezagospodarowanych użytków w rozmaitych gminach swego powiatu oraz kieruje działalnością Powiatowej Komisji Dzierżaw Przymusowych (art. 13 niniejszego rozporządzenia).

Art. 15. Wojewoda, a w Małopolsce właściwy Okręgowy Inspektor Pomocy Rolnej, nadaje kierunek akcji przymusowego wydzierżawiania użytków rolnych na powierzonym sobie terenie, odpowiada za nią, reguluje sprawy, dotyczące wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków w poszczególnych powiatach swego Województwa względnie okręgu oraz wyko-

nywa nadzór nad działalnością Starostów i Powiatowych Komisji Dzierżaw Przymusowych.

Art. 16. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw i obowiązuje na terenach b. zaboru rosyjskiego i austrjackiego.

Jednocześnie traci moc „Rozporządzenie Wykonawcze Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 30 marca 1920 r. do ustawy z dn. 18 marca 1920 r. w przedmiocie wydzierżawienia niezagospodarowanych użytków rolnych na terenie b. zaboru rosyjskiego i austrjackiego". (Dz. Ust. № 29 poz. 174).

Warszawa, dnia 16 września 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Poniatowski.

Minister Spraw Wewnętrznych:
Skulski

Minister Sprawiedliwości:
St. Nowodworski

Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego:
T. Wilkoński

(Dziennik Ustaw № 97 z dnia 15.X 1920 r. poz. 640).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Aprowizacji w przedmiocie zmiany artykułu 10 Przepisów Wykonawczych do ustawy z dnia 9 lipca 1920 r. o aprowizacji na rok gosp. 1920/21 (Dz. Ust. Rz. P. № 70—1920 r., poz. 474).

Na mocy art. 11 ustawy z dnia 9 lipca 1920 r. o aprowizacji na rok gospodarczy 1920/21 (Dz. Ust. № 56 — 1920 r., poz. 348), w porozumieniu z interesowanymi Ministrami zarządza się, co następuje:

Art. 1. Ustępy art. 10 Przepisów Wykonawczych do ustawy z dnia 9 lipca 1920 r. o aprowizacji na rok gospodarczy 1920/21 (Dz. Ust. Rz. P. № 70—1920 r., poz. 474), głoszące o normach przemiałowych, a mianowicie od słów: „Minimalne normy przemiałowe w młynach, zakontraktowanych przez organizacje komunalne i t. d." do słów: „otręby uzyskane z przemiału zboża, winny być w całości zwracane przez organizacje komunalne do instytucji, za pośrednictwem których zboże zostało otrzymane"—włącznie zostają skreślone.

Zamiast uchylonych ustępów art. 10 wprowadza się przepisy następujące:

„Zboże, otrzymane przez organizacje komunalne, jako przydział, może być mielone w młynach, zakontraktowanych przez organizację, wyłącznie

na razówkę, a dopuszczalny najniższy wymiał dla żyta i pszenicy, winien wynosić:

mąki	90%
żubrowin	7%
rozkurz	3%

W razie otrzymania przez organizacje komunalne przydziału jęczmienia, jako surogatu żyta lub pszenicy należy przerabiać go na perlakach, poczem mleć na mąkę razową, i stosować domieszkę tej mąki do mąki żytniej i pszennej w ilości 20%.

Dopuszczalny najniższy wymiał jęczmienia winien wynosić:

mąki	65%
ości i otrąb	30%
rozkurz	5%

Otrzymane przy przemiale zboża żubrowiny, otręby i oście winny być w całości zwrócone przez organizacje komunalne do instytucji, za których pośrednictwem zboże zostało dostarczone.

Pozostałe ustępy art. 10 utrzymują się w mocy.

Art. 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Warszawa, dnia 4 października 1920 r.

Minister Aprowizacji:
St. Śliwiński

(Dziennik Ustaw № 97 z dnia 15.X. 1920 r. poz. 643).

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

w sprawie zmiany rozporządzenia z dn. 5 sierpnia 1920 r. (Dz. Ust. Rz. P. № 77, poz. 521) o dodatkach za wysługę lat, względnie trzechlecia, za studja wyższe i dodatku drożyźnianym do płacy zasadniczej funkcjonarjuszów państwowych.

Art. 1. Na podstawie artykułu 5 ustęp ostatni ustaw z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Rz. P. № 65, poz. 429, 430 i 431) i art. 10 ustęp przedostatni i ostatni ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Rz. P. № 65, poz. 436) podwyższa się począwszy od dnia 1 października 1920 r. mnożnik dodatku drożyźnianego dla wszystkich fnnkcjonarjuszów państwowych dla I klasy miejscowości ze 150 na 200, dla II klasy ze 135 na 180, dla III klasy ze 120 na 160, dla IV klasy ze 105 na 140, wreszcie dla V klasy miejscowości z 90 na 120.

Art. 2. Ustępy drugi i trzeci art. 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1920 r. (Dz. Ust. Rz. P. № 77, poz. 521) tudzież tabele cyfrowe załącznika № 7 do tego rozporządzenia uchyla się.

Wyniki otrzymane z pomnożenia procentów płacy zasadniczej, czyli mnożnych, ustalonych w odnośnych ustawach o uposażeniu przez mnożniki ustalone w art. 1 rozporządzenia niniejszego, a wykazujące dodatki drożyźniane w markach polskich przedstawione są w załączonej tabeli (vide załącznik).

Prezydent Ministrów:
Witos

Minister b. Dzielnicy Pruskiej:
W. Kucharski

Minister Skarbu:
W. Grabski

(Dziennik Ustaw № 99 z dnia 26.X 1920 r. poz 659).

Załącznik

do art. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 października 1920 r.

TABELA

dodatków drożyźnianych dla klas miejscowości od I do V z uwzględnieniem grup rodzinnych.

A. URZĘDNICY I NIŻSI FUNKCJONARJUSZE PAŃSTWOWI.

Profesorowie zwyczajni i nadzwyczajni szkół akademickich otrzymują dodatek drożyźniany taki, jak urzędnicy IV, względnie V stopnia służbowego. Nauczyciele i dyrektorowie szkół średnich, nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących w średnich szkołach zawodowych i dyrektorowie wszystkich szkół zawodowych, inspektorowie szkolni i ich zastępcy, w końcu pomocnicy naukowi w szkołach akademickich otrzymują dodatek drożyźniany taki jak urzędnicy VI, VII, względnie VIII stopnia.

Nauczyciele szkół powszechnych i nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących i pomocniczych w niższych szkołach zawodowych — taki, jak urzędnicy VII, VIII, IX, X, względnie XI stopnia służbowego.

Instruktorowie w szkołach zawodowych pobierają dodatek drożyźniany taki, jak urzędnicy VIII względnie IX stopnia służbowego.

Dodatek drożyźniany wynosi dla samotnych miesięcznie w markach polskich:

1. Urzędnicy:

Stopień służbowy	Klasa miejscowości				
	I	II	III	IV	V
I	10.000	9.000	8.000	7.000	6.000
II	9.000	8.100	7.200	6.300	5.400
III	7.600	6.840	6.080	5.320	4.560
IV	6.400	5.760	5.120	4.480	3.840
V	5.720	5.148	4.576	4.004	3.432
VI	5.040	4.536	4.032	3.528	3.024
VII	4.160	3.744	3.328	2.912	2.496
VIII	3.640	3.276	2.912	2.548	2.184
IX	3.150	2.835	2.520	2.205	1.890
X	2.560	2.304	2.048	1.792	1.536
XI	2.040	1.836	1.632	1.428	1.224
XII	1.800	1.620	1.440	1.260	1.080

Uwaga: Dla urzędników dawnej kategorji V-b wynosi dodatek drożyźniany w klasach miejscowości: I — 5400, II — 4860, III — 4320, IV — 3780, V — 3240 marek polskich.

2. Niżsi funkcjonarjusze państwowi:

Stopień płacy	Klasa miejscowości				
	I	II	III	IV	V
1	1.400	1.260	1.120	980	840
2	1.600	1.440	1.280	1.120	960
3	1.710	1.539	1.368	1.197	1.026
4	1.900	1.710	1.520	1.330	1.140
5	1.980	1.782	1.584	1.386	1.188
6	2.040	1.836	1.632	1.428	1.224
7	2.210	1.989	1.768	1.547	1.326
8	2.240	2.016	1.792	1.568	1.344
9	2.560	2.304	2.048	1.792	1.536

3. Dodatek ten podwyższa się we wszystkich stopniach służbowych i we wszystkich stopniach płacy miesięcznej jednakowo o marek polskich:

Grupa rodzinna	Klasa miejscowości				
	I	II	III	IV	V
Mała rodzina . . .	800	720	640	560	480
Średnia rodzina . .	1.400	1.260	1.120	980	840
Duża rodzina . .	2.000	1.800	1.600	1.400	1.200

B. SĘDZIOWIE I PROKURATOROWIE I APLIKANCI SĘDZIOWSCY.

Dodatek drożyźniany wynosi miesięcznie w markach polskich:

1. Sędziowie i prokuratorowie:

Grupa rodzinna	Klasa miejscowości				
	I	II	III	IV	V
Samotni	4.600	4.140	3.680	3.220	2.760
Mała rodzina . . .	5.400	4.860	4.320	3.780	3.240
Średnia rodzina . .	6.000	5.400	4.800	4.200	3.600
Duża rodzina . .	6.600	5.940	5.280	4.620	3.960

2. Aplikanci egzaminowani i asesorowie w b. dzielnicy pruskiej:

Grupa rodzinna	Klasa miejscowości				
	I	II	III	IV	V
Samotni	3.600	3.240	2.880	2.520	2.160
Mała rodzina . . .	4.400	3.960	3.520	3.080	2.640
Średnia rodzina . .	5.000	4.500	4.000	3.500	3.000
Duża rodzina . .	5.600	5.040	4.480	3.920	3.360

3. Aplikanci nieegzaminowani z uposażeniem 1000 mk. polskich miesięcznie:

Grupa rodzinna	Klasa miejscowości				
	I	II	III	IV	V
Samotni	2.800	2.520	2.240	1.960	1.680
Mała rodzina . . .	3.600	3.240	2.880	2.520	2.160
Średnia rodzina . .	4.200	3.780	3.360	2.940	2.520
Duża rodzina . .	4.800	4.320	3.840	3 360	2 880

4. Aplikanci nieegzaminowani z uposażeniem 600 mk. polskich miesięcznie:

Grupa rodzinna	Klasa miejscowości				
	I	II	III	IV	V
Samotni	2.000	1.800	1.600	1.400	1.200
Mała rodzina . . .	2.800	2.520	2.240	1.960	1.680
Średnia rodzina . .	3.400	3.060	2.720	2.380	2.040
Duża rodzina . .	4.000	3.600	3.200	2.800	2 400

C. PRACOWNICY KOLEJOWI.

Dodatek drożyźniany dla samotnych wynosi miesięcznie w markach polskich:

Stopień płacy	Klasa miejscowości				
	I	II	III	IV	V
1	6.400	5.760	5.120	4.480	3.840
2	5.720	5.148	4.576	4.004	3.432
3	5.040	4.536	4.032	3.528	3.024
4	4.480	4.032	3 584	3.136	2.688
5	3.900	3.510	3.120	2.730	2.340
6	3.520	3.168	2.716	2.364	2 012
7	3.230	2.907	2 584	2.261	1.938
8	2.880	2.602	2.314	2 026	1.738
9	2.800	5.520	2.240	1.960	1.680
10	2.600	2.340	2.080	1.860	1.560
11	2.400	2.160	1.920	1.680	1.440
12	2.200	1.980	1.760	1.540	1.320
13	2.000	1.800	1.600	1.400	1.200
14	1.800	1.620	1.440	1.260	1.080
15	1.600	1.440	1.280	1.120	960

Dodatek ten podwyższa się w poszczególnych grupach rodzinnych (mała, średnia i duża rodzina) o stawki wymienione w pozycji A. p. 3 tabeli dla urzędników i niższych funkcjonarjuszów państwowych.

D. FUNKCJONARJUSZE POLICJI PAŃSTWOWEJ.

Dodatek drożyżniany wynosi dla samotnych miesięcznie w markach polskich.

Policyjny stopień służbowy		Klasa miejscowości				
		I	II	III	IV	V
Funkcjonarjusze wyżsi	I	6.400	5.760	5.120	4.480	3.840
	II	6.380	5.742	5.104	4 464	3.828
	III	5.720	5.148	4.576	4.004	3.432
	IV	5.520	4.968	4.416	3.884	3.312
	V	5.040	4.536	4.032	3.528	3.024
	VI	4.480	4.032	3.584	3.136	2.688
	VII	4.200	3.780	3.360	2.940	2.520
	VIII	4.160	3.744	3.328	2.912	2.496
Funkcjo-narjusze niżsi	1	3.610	3.251	2.888	2.527	2.166
	2	3.230	2.907	2.584	2.251	1.938
	3	3.000	2.700	2.400	2.100	1.800
	4	2.800	2.520	2.240	1.960	1.680

Dodatek ten podwyższa się w poszczególnych grupach rodzinnych (mała, średnia i duża rodzina) o stawki wymienione w poz. A punkt 3 tabeli dla urzędników i funkcjonarjuszów niższych.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zarządu państwowego nad dobrami arcyksięcia Fryderyka Habsburga, położonemi w części Księstwa Cieszyńskiego, przyznanej Rzeczypospolitej Polskiej.

Wobec rozwiązania z dn. 4 sierpnia 1920 r. Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego powierzam Głównemu Zarządowi Dóbr Państwowych w Warszawie wykonywanie ustanowionego rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z 31 grudnia 1918 r. („Monitor Polski" z dn. 4.I 1919 r. № 3) zarządu państwowego nad dobrami arcyksięcia Fryderyka Habsburga, położonemi w części Księstwa Cieszyńskiego, przyznanej uchwałą Konferencji Ambasadorów w Paryżu z 28 lipca 1920 r. Rzeczypospolitej Polskiej.

Główny Zarząd Dóbr Państwowych wyda w przedmiocie wykonywania powierzonego mu zarządu dalsze zarządzenia.

Warszawa, dn. 25 września 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Poniatowski

(„Monitor Polski" № 223 z dnia 1.X. 1920 r.)

ROZPORZĄDZENIE

w przedmiocie zmiany tymczasowych przepisów o sposobie pobierania przychodów i dokonywania wydatków przez władze i urzędy państwowe. (Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu № 5 — 1920 r., Monitor Polski №№ 59—64 z roku 1920).

§§ 67 i 68 przepisów powyższych otrzymują brzmienie następujące.

§ 67. Sumy niewłaściwie lub nadmiernie wpłacone do kas skarbowych lub do specjalnych kas poborowych, a zarachowane na dochód Skarbu, mogą być na zasadzie decyzji właściwej władzy lub urzędu, zarządzających danym przychodem, zwrócone płatnikowi lub zaliczone na poczet należności, jakie od niego przypadają.

Kompetencję władz i urzędów co do przyznawania zwrotów określą oddzielne przepisy właściwych Ministerstw.

§ 68. O ile kwotę, przypadającą do zwrotu, wpłacono do kasy skarbowej, to władza lub urząd, orzekające o zwrocie, przesyłają swą decyzję wraz z odpisem do właściwej izby skarbowej, ze wskazaniem adresu wierzyciela Skarbu. Izba skarbowa po zbadaniu w wykazie szczegółowym (wzór № 1), czy wpływ istotnie w swoim czasie nastąpił oraz po odnotowaniu zarządzenia zwrotu przy odpowiedniej pozycji tego wykazu asygnuje wypłatę i przesyła wierzycielowi Skarbu odpis wspomnianej wyżej decyzji wraz z odcinkiem asygnacji. Zwrot sum wpłaconych w bieżącym okresie budżetowym uskutecznia się z właściwego dochodu tegoż okresu, zaś zwrot sum wpłaconych w ubiegłych okresach — ze specjalnego kredytu, przewidzianego w budżecie wydatków Ministerstwa Skarbu.

Władze lub urzędy, po otrzymaniu od Izby skarbowej zawiadomienia o dokonanym zwrocie, robią adnotację w odpowiednich księgach (§§ 84 i 87 Tymcz. Przep.), przy zamknięciu zaś ksiąg zmniejszają ogólną sumę przychodu budżetowego o ogólną sumę zwrotów, uskutecznionych z dochodów bieżącego okresu.

Jeżeli zaś przypadającą do zwrotu kwotę wpłacono do specjalnej kasy poborowej, to o ile wpłata nastąpiła w bieżącym okresie budżetowym, zwrot uskutecznia odnośna kasa specjalna ze swych dochodów na podstawie asygnacji kompetentnej władzy lub urzędu, jeżeli zaś wpłata nastąpiła w okresach ubiegłych, zwrot uskutecznia właściwa kasa skarbowa na podstawie zarządzenia Izby skarbowej, której w tym celu władza orzekająca o zwrocie przesyła właściwą decyzję.

Przed wydaniem decyzji władze lub urzędy zwracają się do Izb Kontroli Państwa o sprawdzenie, czy reklamowane sumy faktycznie wpłacono, czy zarachowanie nastąpiło na „sumy skarbowe" i na jaki okres, otrzymane zaś od tych Izb zaświadczenia dołączają do swoich decyzji.

Warszawa, dnia 7 września 1920 r.

Minister Skarbu:
w z. *Weinfeld*

(„Monitor Polski" № 232 z dnia 12.X. 1920 r.).

OKÓLNIK № 211

do pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów oraz Kierowników wszystkich podległych mi urzędów.

w przedmiocie

stosowania legalnych jednostek miar.

Główny Urząd Miar w odezwie swej z dn. 23/IX 1919 r. komunikuje, że wbrew postanowieniom art 8 Dekretu o miarach (Dz. Praw 1919 r. № 15 poz. 211) niektóre urzędy dotąd stosują w aktach i czynnościach urzędowych oraz w kontraktach rządowych nielegalne jednostki miar t. j. naprzykład pud rosyjski.

Wobec tego niniejszem proszę o ścisłe przestrzeganie nadal przepisów zawartych w art. 1—8 i 24 wyżej wymienionego Dekretu oraz w Rozporządzeniach Ministra Przemysłu i Handlu o legalnych jednostkach miar (Dz. Pr. 1919 r. № 41 poz. 299 i Dz. Ustaw 1919 r. № 74 poz. 430).

Warszawa, dnia 1 października 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Raczyński*

OKÓLNIK № 212

do pp. Naczelników Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych, Inspektorów leśnych i Nadleśniczych.

w przedmiocie

udzielania pomocy żywnościowej pracownikom, zatrudnionym przy eksploatacji lasów i w państwowych zakładach przemysłowo-leśnych.

W uwzględnieniu licznie napływających skarg na niedostateczną aprowizację robotników leśnych i w celu pozyskania dla wyrobu drewna użytkowego i opałowego jaknajliczniejszych rąk do pracy, zarządzam co następuje:

Nadleśnictwa winny rozwinąć niezwłocznie jaknajbardziej energiczną i owocną działalność w zakresie dostarczania wszystkim pracownikom, zatrudnionym przy eksploatacji lasów i w przemyśle leśnym, artykułów pierwszej potrzeby po cenach możliwie najniższych.

Jakkolwiek wszystkim tym pracownikom przysługuje prawo otrzymywania środków żywności i przedmiotów pierwszej potrzeby podług norm dla t. zw. dodatkowej aprowizacji robotniczej z zachowaniem przepisów objętych rozporządzeniem Ministerstwa Aprowizacji z dn. 8/X.19 r. i instrukcji tegoż Ministerstwa z dn. 16/X.19 r. (Monitor Polski № 225 i 231 z 1919 r.), to jednak aprowizacja ta nie zawsze będzie mogła być dostarczona, zwłaszcza w okolicach, które były terenem, jak w Galicji Wschodniej, oraz w północnej i wschodniej części b. zaboru rosyjskiego, długotrwałej inwazji bolszewickiej.

Wobec tego upoważniam pp. Naczelników Z. O. D. P. do użycia na zakup środków żywności dla robotników leśnych potrzebnych sum z prze-

znaczonego w budżecie na wyróbkę i dostawę drewna kredytu—aż do maksymalnej kwoty wydatków po Mk. 500.000—(pięćset tysięcy mk.) na każdy Z. O. D. P.

Z funduszu tego zakupić należy najniezbędniejsze środki żywności, głównie zaś: mąkę, kaszę, sól, kartofle, tłuszcze i t. p. po cenach kontyngensowych w celu przynajmniej częściowego wynagrodzenia temi naturaljami i przedmiotami codziennego zapotrzebowania robotników leśnych ściśle po cenach własnych kosztów.

Interesowane Nadleśnictwa założą magazyny żywnościowe, prowadzone pod zwierzchniem kierownictwem pp. Nadleśniczych, którzy za nabycie środków żywnościowych w odpowiedniej jakości, staranne ich przechowanie, sprawiedliwe rozdawnictwo, ścisłe prowadzenie dokładnych rachunków i za zwrot wydatków wyłożonych przez Skarb będą osobiście odpowiedzialni.

Artykuły zakupywane być mają ile możności przy współudziale delegatów robotników, tak by cena nabycia i koszty sprowadzenia na miejsce była im dokładnie znaną.

O ileby zarządy państwowych majątków rolnych, prowadzonych we własnej administracji rozporządzały tej jesieni wolnemi zapasami kartofli lub innych artykułów będących w wolnym obrocie—będą one zobowiązane dostarczyć ich Nadleśnictwom, na pisemne żądanie, celem zaaprowidowania magazynów.

Warszawa, dnia 4 października 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Jul. Poniatowski

Naczelnik Głównego Zarządu Dóbr Państwowych:
J. Miklaszewski

OKÓLNIK № 213

do pp. Naczelników Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych, Inspektorów lasów i Nadleśniczych

w przedmiocie

wynagradzania drewnem opałowem za wyróbkę opału i korzystania z pomocy i współpracy związków komunalnych przy wyróbce i dostawie drewna z lasów państwowych.

A. Biorąc pod uwagę przejawiającą się w ostatnim czasie niechęć coraz większą robotników leśnych i ludności wiejskiej do brania udziału w wyróbce drewna opałowego za wynagrodzeniem płaconem wyłącznie w gotówce — zezwalam na próbny przeciąg czasu od 1 października do końca grudnia 1920 r. na zmianę dotychczasowego systemu wynagrodzenia w następujący sposób a mianowicie.

W okolicach, gdzie wypłacanie zarobków gotówką, które nadal jako zasadniczy sposób zapłaty zatrzymane być winno natrafia na trudności. Nadleśnictwa są uprawnione do wynagradzania drewnem opałowem każdego zgłaszającego się do wyróbki drewna opałowego mieszkańca z pośród miejscowej ludności podług przepisów poniżej wskazanych:

1) Przy wyróbce drewna opałowego szczapowego i krąglakowego nadleśnictwo może wydać tytułem wynagrodzenia za wyróbkę co najwyżej 1/5 wyrobionego opału, czyli za każde 5 wyrobionych i ustawionych na miarę przepisaną stosów drewna opałowego szczapowego lub krąglakowego robotnik może otrzymać co najwyżej 1 stos wyrobionego przezeń opału szczapowego lub krąglakowego.
2) Przy wyrabianiu i ustawianiu w stosy drewna karpowego wynagrodzenie może być zapłacone tym samym gatunkiem drewna opałowego co najwyżej w stosunku 1/2 wyrobionej karpiny, czyli za 2 metry przestrzenne wykopanej, połupanej i ułożonej w stosy karpiny robotnik może uzyskać dla siebie co najwyżej 1 mp. wyrobionej przezeń karpiny.
3) Ogólna ilość uzyskanego tym sposobem w ciągu roku opału przez jednego robotnika, względnie osobę pracującą w lesie państwowym nie może przekraczać 30 mp. przy drewnie szczapowem i krąglakowem, lub 40 mp przy drewnie karpowem.
4) Za wyrób innych sortymentów opału drzewnego płacić należy z reguły gotówką — w wyjątkowych razach mają pp. Naczelnicy Z. O. D. P. przedstawić mi należycie uzasadnione wnioski
5) Od korzystania z tego sposobu wypłaty wyłączeni są wszyscy przedsiębiorcy, handlarze i pośrednicy.
6) Obrachunek i wypłatę należności, przypadającej za wyróbkę drewna opałowego i opartej na systemie udziału robotnika w pozyskanych produktach leśnych, przeprowadzić należy w poniżej przytoczony sposób, przestrzegając zresztą ściśle dopełnienia art. art. 34—47 i 49—50 przepisów prowadzenia rachunkowości i kasowości w nadleśnictwach (Dziennik Urz. M. R. i D. P. № 10 z 26.VI 1919 r.).

Wyrobione i odebrane drewno opałowe należy wciągnąć do wykazów odbiorczych w pełnej ilości odebranych i ponumerowanych metrów przestrzennych t. j. z wliczeniem ilości, przypadającej jako wynagrodzenie.

Na wyrobione i odebrane drewno opałowe wydać należy świadectwo przypadającego zarobku na całą partję, lub na poszczególnych zarobkujących.

W wystawionem świadectwie zarobkowem należy wyszczególnić ilość wyrobionego opału i podać we właściwej kolumnie świadectwa zarobkowego, przeznaczonej na kwotę pieniężną, sumę całkowitej należności zarobkowej, która obliczaną będzie na podstawie wartości drewna opałowego, przypadającego jako wynagrodzenie zarobkującemu.

Wyrachowanie tej wartości powinno być oparte na obowiązującym cenniku drewna i innych płodów i użytków leśnych, mnożąc cenę jednostkową metra przestrzennego przez ilość tych mp., jaka przypada zarobkującemu tytułem wynagrodzenia.

Kwotę stąd wypadającą uważać należy za gotowiznę, jaką wpłaca zarobkujący za przyznane mu tytułem wynagrodzenia drewno opałowe.

Na wydatek przypadającego robotnikowi drewna opałowego zamiast zapłaty pieniężnej należy wystawić asygnację (art. 55—67 przepisów prowadzenia rachunkowości i kasowości w nadleśnictwach), której odebranie zarobkujący powinien pokwitować na świadectwie zarobkowem, jako równoważnik przypadającej mu

należności zarobkowej, z podaniem numeru wystawionej asygnacji.

W świadectwach zarobkowych i asygnacjach materjałowych powołać się należy na № niniejszego okólnika.

Wystawione w ten sposób świadectwa zarobkowe i asygnacje materjałowe, które podlegają opłacie stemplowej w myśl obowiązujących przepisów, należy przeprowadzić w dzienniku kasowym przez przychód i rozchód.

Każdy ze zgłaszających się o wyróbki drewna opałowego mieszkańców z pośród miejscowej ludności obowiązany będzie wyrobić taką ilość drewna opałowego aby zarobek wypadał w całych metrach przestrzennych. O ile by wyjątkowo wypadały części, to należy je wynagradzać gotówką według obowiązującego cennika płac zarobków dziennych i akordowych.

Wyrób drewna opałowego i wynagrodzenie w naturze należy tak uregulować, aby wydatek drewna przypadającego jako wynagrodzenie był dokonywanym w tych samych gatunkach i sortymentach.

7) Panowie Nadleśniczowie obowiązani są zwracać pilną uwagę na to, by otrzymane tą drogą przez robotników drewno użyte zostało rzeczywiście tylko na zaspokojenie zapotrzebowania pracujących w lesie, względnie ich rodzin.

B. Tam, gdzie ujęcie wyróbki drewna we własne ręce napotykać będzie na trudności zasadnicze i rzeczowe, zarząd lasów państwowych powinien w celu podniesienia wytwórczości drewna korzystać ze zdrowej inicjatywy prywatnej, a przedewszystkiem pomocy i współpracy związków komunalnych, oddając im do eksploatacji wyznaczone zręby, w szczególności zaś karczowanie pniaków na powierzchniach zrębowych.

By zwiększyć wytwórczość drewna w lasach państwowych, polecam niezależnie od przeprowadzenia wyróbki i dostawy drewna we własnym zarządze oddawać przy tej wyróbce i dostawie bezwzględne pierwszeństwo związkom komunalnym, które mogą odegrać bardzo ważną rolę w podniesieniu produkcji drewna w lasach państwowych.

Warszawa, dnia 4 października 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Jul. Poniatowski

Naczelnik Zarządu Głównego Dóbr Państwowych:
J. Miklaszewski

OKÓLNIK № 214

do PP. Szefów Sekcyj, Naczelnika Wydziału Rachuby oraz do Kierowników wszystkich podległych mi urzędów

w przedmiocie

składania posiadanej waluty zagranicznej do Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej na rachunek Ministerstwa Skarbu.

Niniejszem podaję do wiadomości Panów treść pisma Ministerstwa Skarbu № 68198/20: „Do wiadomości Ministerstwa Skarbu doszło, iż niektóre Ministerstwa i Urzędy Państwowe posiadają na swych rachunkach w bankach lub też w swvch kasach podręcznych walutę zagraniczną.

Fakt ten sprzeciwia się Uchwale Rady Ministrów z dnia 6 maja 1919 r. podanej w Komunikacie Ministerstwa Skarbu (Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu № 10 z dnia 20 maja 1919 r. poz. 153), na zasadzie której wszystkie Ministerstwa i Urzędy Państwowe winny składać posiadaną przez nie walutę zagraniczną na rachunku Ministerstwa Skarbu w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej, swoje zaś zapotrzebowania walut obcych winny załatwiać jedynie za pośrednictwem Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, za uprzedniem zezwoleniem Ministerstwa Skarbu".

Proszę więc w myśl powyższego o niezwłoczne złożenie w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej posiadanej przez Kasy podległych Panom urzędów zagranicznej waluty.

Warszawa, dn. 1 października 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Jul. Poniatowski

OKÓLNIK № 215

do PP. Wojewodów i Okręgowych Inspektorów O. L. a także do Krajowego Inspektora Lasów we Lwowie

w przedmiocie

zajęcia i przygotowania drewna opałowego w lasach prywatnych na okres zimowy 1920/1921 r.

Stosownie do art. 3 Rozporządzenia Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 1/IX 1920 r. (Monitor Polski z dn. 22/IX 1920 r. № 215) w przedmiocie zajęcia i przygotowania drewna opałowego w lasach prywatnych na okres zimowy 1920/21 r. właściciele i zarządcy lasów prywatnych oraz osoby, które na mocy kontraktu kupna-sprzedaży, zawartego z właścicielem lub zarządcą lasu uprawnione są do wyrębu drewna opałowego, winni podać K. R. D. dokładną powierzchnię lasu, oraz ilość drewna opałowego, którą zamierzają wyrobić.

Wobec tego polecam Urzędom Ochrony Lasów, względnie Inspekcjom leśnym przeprowadzać ścisłą kontrolę złożonych K. R. D. zgłoszeń zapasów zajętego drewna opałowego przez te osoby, które w myśl art. 3 powoła-

nego Rozporządzenia Ministra Roln. i D. P. z dnia 1/IX temu obowiązkowi podlegają.

Przy kontrolowaniu tych zgłoszeń należy określić z wszelką możliwą dokładnością obszar zadrzewiony w odnośnym lesie prywatnym wyłączając halizny, łąki, pola orne i t. p. użytki ekonomiczne w obręb lasu wchodzące, oraz nieużytki, aby stwierdzić prawdziwość dat podanych w zgłoszeniu do P. K. R. D.

W razie zgłoszenia niezgodnego z prawdą, zaniechania zgłoszenia, lub też rozmyślnego zatajenia przed P. K. R. D. zapasów zajętego drewna opałowego należy ustalić ilość kontyngentowego drewna opałowego, jaką posiadacz lasu obowiązany jest wyrobić i oddać w myśl art. 1 rozporządzenia Ministerstwa R. i D. P. z dn. 1/IX. 1920 r. do dyspozycji K. R. D.

Cyfry ustalonej w ten sposób ilości drewna kontyngentowego, przeznaczonego na opał winny U. O. L., względnie Inspekcje leśne natychmiast podać do wiadomości K. R. D.

W wypadkach stwierdzonej częściowej dewastacji lasu lub w zależności od obecnego stanu lasu, ilość drewna opałowego, przeznaczona do zajęcia, zgodnie z powyższem rozporządzeniem, może być zmniejszona stosownie do orzeczenia Urzędu Ochrony Lasów, względnie inspekcji leśnej. Tam zaś, gdzie stan lasu jest bardzo dobry, a zapas rzeczywisty jest większy od zapasu normalnego, ilość zajętego drewna opałowego może być powiększona. W obu jednak wypadkach konieczność zwiększenia lub zmniejszenia kontyngentu drewna opałowego musi być uzasadniona.

Szczególniejszą uwagę zwrócić należy na pas w 10 ciu klm. od linij kolejowych szeroko i wązkotorowych położony, gdzie na potrzeby wielkich miast zostaje zajęta potrójna norma drewna opałowego z cięć przeznaczonych do eksploatacji w lasach urządzonych podług planu gospodarczego, w lasach zaś nieurządzonych w miejscach wskazanych przez Urzędy Ochrony Lasów, względnie Inspekcje leśne.

Zajęte w myśl art. 1 wyżej wymienionego rozporządzenia M. R. i D. P. z dnia 1/IX. 1920 r. drewno opałowe może być wydane tak za zrębów zwyczajnych zaległych, bieżących i przeszłych, jak i ze zrębów nadzwyczajnych i użytków przygodnych, to jest z osad leśnych, wypalenisk, miejsc przez wypadki uszkodzonych i do wycięcia przeznaczonych, a przedewszystkiem z trzebieży, która dodatnio wpłynąć może na spotęgowanie przyrostu lasu.

Warszawa, dn. 6 października 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Jul. Poniatowski

Szef Sekcji:
J. Miklaszewski

OKÓLNIK № 216

do pp. Wojewodów i Okręgowych Inspektorów Ochrony Lasów, a także do Krajowego Inspektora Lasów we Lwowie

w przedmiocie

określenia kontyngentu drewna budulcowego dla celów odbudowy w lasach prywatnych.

Rozporządzeniem Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 2/IX r. b. (Monitor Polski z dnia 21/IX 1920 r. № 214), zarządzone zajęcie dla celów odbudowy z lasów b. zaboru rosyjskiego i Małopolski 30% ogólnej produkcji drewna budulcowego, przypadającego do eksploatacji z 10 letnich zrębów zaległych, bieżących i przyszłych.

Wobec powyższego polecam Urzędom Ochrony Lasów, względnie Inspekcjom leśnym, niezwłocznie w porozumieniu z Komisją Rozdziału Drzewa przystąpić do ścisłego określenia kontyngentu drewna budulcowego dla celów odbudowy.

Kontyngent ten ma być obliczany: a) dla lasów wolnych od służebności włościańskich na całym obszarze państwa i dla lasów obciążonych służebnościami włościańskiemi w Małopolsce w stosunku 30% drewna budulcowego, znajdującego się w 10-ciu zrębach kolejnych, zaległych, bieżących i przyszłych i b) dla lasów b. Królestwa Kongresowego obciążonych służebnościami włościańskiemi w stosunku 30% drewna budulcowego we wszystkich zrębach zaległych w 5-ciu kolejnych zrębach wyznaczonych do wyrębu w okresie 5-cio letnim od roku 1920/21 do 1924/25 włącznie.

W tym celu Urzędy Ochrony Lasów, względnie inspekcje leśne winny zebrać potrzebne dane na gruncie przy szczegółowem badaniu lasów prywatnych. W wielu wypadkach można posiłkować się danemi, jakie mają Urzędy Ochrony Lasów w aktach spraw leśnych, rozpatrywanych już przez Okręgowe Komisje O. L.

Dane, dotyczące każdego lasu należy protokułować w formie praktykowanej dotychczas w Urzędach O. L. i Inspekcjach leśnych, oznaczając ściśle: 1) obszar ogólny lasu, 2) stan jego podług klas wieku, gatunków, wzrostu i zwarcia, 3) powierzchnie niezalesione, 4) powierzchnie zrębu rocznego, 5) ilość i obszar zrębów niewyrąbanych we właściwym czasie podług planu gospodarczego (zaległych).

Określenia kontyngentu drewna budulcuwego w lasach urządzonych należy dopełnić z wszelką możliwą dokładnością przez oszacowanie etatu masy drzewnej, jaka podług planu gospodarczego przypadnie ze zrębów zaległych, bieżących i następnych do wybrania w okresie 10-letnim, a z tego wyprowadzić ilość drewna budulcowego na potrzeby niezbędne odbudowy w myśl art. 1, 2 i 3 Rozporządzenia Ministerstwa R. i D. P. z dnia 2/IX 1920 r. przeznaczyć się mającą w okresie 5-letnim od roku 1920/21 do 1924/25 włącznie.

W lasach nieurządzonych należy określić kontyngent drewna budulcowego w ten sam sposób po uprzedniem ustaleniu stosownie do stanu lasu, etatu masy drzewnej i oznaczenia miejsca projektowanego wyrębu.

Drewno szpilkowe I klasy, według klasyfikacji ustalonej w przepisach Ministerstwa Rolnictwa i D. P. z dnia 12/XII 1919 r. (Dz. Urz. Min. R. i D. P. 1919 r. № 25) zalicza się do etatu 10 letniego, który ma być podstawą do oznaczenia kontyngentu; drewno to jednak nie podlega zajęciu na cele

odbudowy, wyjąwszy wypadki, przewidziane w rozporządzeniu. Również zajęciu nie podlega drewno użytkowe dębowe I i II klasy.

Określenie kontyngentu drewna budulcowego, dopełnione przez Urzędy Ochrony lasów i Inspekcje leśne w niczem nie powinny krępować przygotowywania przez właścicieli lasów materjału budulcowego dla oddania do dyspozycji Komisji R. D. w myśl Rozporządzenia Ministerstwa i musi być wyjątkowo szybko zakończone i podane do wiadomości Komisji R. D. najpóźniej do dnia 1 stycznia 1921 r.

Gdyby personel Urzędów O. L., względnie Inspekcyj leśnych nie był w stanie wykonać zamierzonej roboty określenia kontyngentu w terminie wyżej wskazanym, należy w swoim czasie w porozumieniu z Komisją R. D. zaangażować potrzebną ilość techników leśnych prywatnych, koszt utrzymania których w całości ma obciążyć Komisje Rozdziału Drzewa.

Ponieważ sprawa wyznaczenia kontyngentu drewna budulcowego na cele odbudowy jest sprawą pierwszorzędnej dla państwa doniosłości i wymagającą jaknajwiększego pośpiechu, przeto wszystkie bieżące mniej ważne roboty w Okręgowych Urzędach O. L. należy czasowo przerwać, załatwiając tylko najważniejsze, niecierpiące zwłoki.

Główny Inspektor O. L. winien przekonywać się osobiście o postępie tej pracy, a Urzędy O. L., względnie Inspekcje leśne winny składać co miesiąc wykazy oddanego do dyspozycji i Komisji R. D. kontyngentu drewna budulcowego z wyszczególnieniem: jaka ilość, gatunek i rodzaj drzewa, z czyjego lasu i dla której P. K. R. D. ma być wydana.

Wobec naglącej potrzeby dostarczania kontyngentu drewna budulcowego na cele odbudowy, wkładam na pp. Wojewodów i Głównego Inspektora Ochrony Lasów obowiązek pilnego czuwania nad wykonaniem niniejszego zarządzenia i pociągania winnych do odpowiedzialności według całej surowości prawa.

Warszawa, dnia 7 października 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Jul. Poniatowski

Szef Sekcji:
J. Miklaszewski

OKÓLNIK № 217

do pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów, Naczelnika Kancelarji Głównej i Kierowników podległych Ministerstwu urzędów

w przedmiocie

sprostowania okólnika № 209.

W uzupełnieniu okólnika mego z dnia 27 września 1920 r. podaję niniejszem do wiadomości Panów, że punkt „d" tego okólnika winien się zaczynać tak jak następny punkt „e" od słów „urzędnicy i niżsi funkcjonarjusze", w treści więc swej brzmieć ma, jak następuje: „Urzędnicy i niżsi

funkcjonarjusze, którzy dotąd nie korzystali z urlopu wypoczynkowego mogą otrzymać urlop dwutygodniowy z powyższemi w p. „a" i „b" zastrzeżeniami".

Warszawa, dn. 5 października 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Raczyński*

OKÓLNIK № 217a

do p. Naczelników Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych, Inspektorów lasów i nadleśniczych

w przedmiocie

stosunku służbowego bezpośredniej władzy przełożonej do niższej służby lasów państwowych.

W ostatnich czasach dochodziły do mnie liczne zażalenia, że niektórzy nadleśniczowie, leśniczowie, i inni urzędnicy leśni używają częstokroć niższą służbę leśną do posług osobistych, utrudniając tym organom w wysokim stopniu należyte wykonywanie straży i ochrony lasu oraz pełnienie innych powierzonych im czynności służbowych w lasach państwowych.

Zwracam szczególną uwagę p. Naczelników Z. O. D. P., iż tego rodzaju postępowanie i odrywanie służby leśnej od jej zajęć właściwych nie może przysporzyć kierowniczym organom zarządu lasów państwowych powagi i zaufania u niższej służby leśnej.

Przypominając treść mojego okólnika № 29 z dn. 27/V.1919 r. w przedmiocie zakazu używania służby leśnej do posług osobistych oraz postanowień zawartych w art. 190 Instrukcji służbowej dla nadleśniczych lasów państwowych (Dz. Urz. M. R. i D. P. № 25 z r. 1919) i w art. 73 Instrukcji służbowej dla leśniczych i podleśniczych lasów państwowych (Dz. Urz. M. R. i D. P. № 11 z r. 1919), według których nie wolno nadleśniczym, leśniczym, podleśniczym i innym urzędnikom zarządu lasów państwowych używać gajowych na posyłki ani też wymagać od nich jakichkolwiek posług osobistych, polecam pp. Naczelnikom Z. O. D. P. wezwać jeszcze raz wszystkich podwładnych urzędników, aby na przyszłość stosowali się w tej mierze ściśle do przepisów. zawartych w wyżej wymienionym okólniku i instrukcjach służbowych, gdyż w przeciwnym razie będę zmuszony pociągnąć winnych do surowej odpowiedzialności.

Nadto ze śledztw prowadzonych przeciwko urzędnikom leśnym powziąłem wiadomość, że postanowienia art. 172 i 177 instrukcji służbowej dla nadleśniczych lasów państwowych nie są również ściśle wykonywane, gdyż niektórzy z nadleśniczych przyjmują na służbę bez upoważnienia władzy przełożonej, urzędników, gajowych i innych niższych funkcjonarjuszów państwowych, zarządzają samowolnie ich przeniesienie z jednego miejsca na inne i zwalniają z obowiązków służbowych bez wiadomości i zgody przełożonej nad sobą władzy.

Proszę o bezzwłoczne podanie do wiadomości wszystkich nadleśniczych aby tego rodzaju samowolnych zarządzeń nie wydawali, lecz skoro uznają

potrzebę mianowania, przeniesienia lub uwolnienia od obowiązków służbowych urzędników, gajowych lub innych funkcjonarjuszów państwowych, aby w tym razie przedstawiali swe wnioski do Z. O. D. P., przestrzegając ściśle istniejących przepisów i wydanych w tej sprawie zarządzeń.

Jednocześnie wyjaśniam, że w myśl art. 172 instrukcji służbowej dla nadleśniczych lasów państwowych nadleśniczowie upoważnieni są do zawieszenia w urzędowaniu podwładnego personelu, wykraczającego przeciw obowiązującym przepisom, jednak tylko w tym wypadku, gdy pozostawienie go w służbie mogłoby być szkodliwe dla Skarbu Państwa, natomiast niedopuszczalne jest zwolnienie takiego personelu ze służby bez wiadomości i zgody Z. O. D. P.

O wszystkich wypadkach niestosowania się do niniejszego zarządzenia proszę komunikować mi niezwłocznie dla wdrożenia przeciwko winnym postępowania dyscyplinarnego.

Warszawa, dn. 7 października 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Poniatowski

Szef Sekcji:
J. Miklaszewski

OKÓLNIK № 218

do Panów Wojewodów: Białostockiego, Kieleckiego, Lubelskiego, Łódzkiego i Warszawskiego

w przedmiocie

walki z księgosuszem na obszarze Województw: Białostockiego, Kieleckiego, Lubelskiego, Łódzkiego i Warszawskiego.

Powołując się na rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 września 1920 r. w przedmiocie walki z księgosuszem i rozporządzenie moje, wydane w tej sprawie w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych z dnia 29 września r. b. (Dz. Ust. Rz. P. № 94 z dn. 2/X r. b. poz. 621 i 623), proszę Pana Wojewodę o wydanie polecenia podwładnym sobie organom, aby udzielały mianowanemu przezemnie Naczelnemu Komisarzowi do walki z księgosuszem p. Janowi Kiszkielowi oraz lekarzom weterynaryjnym, delegowanym do tłumienia księgosuszu wszelkiej pomocy i ułatwiały im czynności przewidziane w instrukcji, wydanej dla tych lekarzy.

Dla ułatwienia działalności Naczelnego Komisarza do walki z księgosuszem należy utworzyć bezzwłocznie przy Urzędzie Wojewódzkim Komitet doradczy dla walki z księgosuszem, w którego skład mają być powołani: przedstawiciel Ministerstwa Skarbu, 2-ch rolników, a to jeden z pośród większej i jeden z małej własności oraz wojewódzki Inspektor weterynaryjny.

O utworzeniu powyższego Komitetu wojewódzkiego, zechce Pan Wojewoda zawiadomić jaknajrychlej Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych oraz Naczelnego Komisarza do walki z księgosuszem.

Zadaniem tego Komitetu będzie współdziałać z Naczelnym Komisarzem do walki z księgosuszem na obszarze Województwa, ułatwiać i przyśpieszać

wypłatę odszkodowań za zwierzęta wybijane w celu stłumienia zarazy, opracowywać projekty zarządzeń i instrukcyj oraz czuwać nad wykonywaniem zarządzeń wydanych przez wspomnianego Komisarza i miejscowe władze.

W rozwinięciu obowiązujących ustaw i postanowień, zawartych w powołanych na wstępie rozporządzeniach, proszę Pana Wojewodę, aby zechciał udzielić podległym Sobie Starostom następujących wskazań przy wprowadzaniu w życie tych ustaw i rozporządzeń:

1) Personel fachowy, delegowany do walki z księgosuszem, podlega wyłącznie Naczelnemu Komisarzowi do walki z księgosuszem.

Celem jaknajsprawniejszego i jaknajszybszego działania personel ten otrzymał polecenie, aby w sprawach walki z księgosuszem znosił się z pominięciem trybu instancyjnego bezpośrednio z wojewódzkim Inspektorem weterynaryjnym, względnie z Naczelnym Komisarzem do walki z księgosuszem.

Także wojewódzki Inspektor weterynaryjny w sprawach dotyczących księgosuszu podlega bezpośrednio temuż Komisarzowi i winien się z nim znosić bezpośrednio.

2) Lekarzy weterynaryjnych, delegowanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych dla tłumienia księgosuszu przeznacza Naczelny Komisarz do walki z księgosuszem do dyspozycji właściwego wojewódzkiego Inspektora weterynaryjnego, który wskazuje im odpowiednie posterunki i wydaje stosowne polecenia.

Wojewódzki Inspektor weterynaryjny obowiązany jest zawiadamiać Naczelnego Komisarza do walki z księgosuszem i Ministerstwo Rolnictwa i D. P. o miejscu urzędowania każdego z lekarzy weterynaryjnych delegowanych do walki z księgosuszem, jakoteż o wszelkich tranzlokacjach tych lekarzy.

3) Po otrzymaniu polecenia delegowany lekarz weterynaryjny winien udać się bezzwłocznie do tego powiatu, na którego obszarze znajduje się wyznaczony mu posterunek i zgłosić się do właściwego Starosty. Starosta winien wręczyć wspomnianemu lekarzowi stosowne polecenie do właściwej Komendy Policji Państwowej z wezwaniem udzielenia mu na każde żądanie stałej asystencji. Takież polecenie winno być wydane przez Starostę władzom gminnym.

Delegowany lekarz weterynaryjny po otrzymaniu powyższych poleceń winien udać się natychmiast na wyznaczony mu posterunek i rozpocząć urzędowanie w powierzonym mu rejonie. Rejon zapowietrzony stanowi miejscowość bezpośrednio dotknięta księgosuszem (wieś, folwark, miasto). Stosownie do uznania Komisji weterynaryjno-wykonawczej do rejonu tego mogą być włączone również zagrody, przylegające bezpośrednio do punktów zapowiewietrzonych lub będące choćby w pośredniej z nimi łączności. Rejonu tego nie wolno delegowanemu lekarzowi weterynaryjnemu opuszczać pod żadnym pozorem bez wiedzy i zezwolenia wojewódzkiego Inspektora weterynaryjnego.

4) O ile lekarz weterynaryjny nie ma przy sobie sanitarjusza to zarząd gminy (magistrat miasta), na której (go) obszarze zaraza panuje, obowiązany jest dostarczyć mu odpowiedniego pomocnika, w miarę możności osobę inteligentną.

Wobec braku felczerów weterynaryjnych państwowi lekarze weterynaryjni winni są zawczasu wyszkolić do walki z księgosuszem odpowiednią ilość wspomnianych pomocników i umówić się z nimi co do wynagrodzenia. Wynagrodzenie będzie wypłacane z funduszów rządowych.

5) W punktach zapowietrzonych (wsi, folwarku, mieście) według wskazówek lekarza weterynaryjnego, działającego łącznie z miejscową Ko-

misją weterynaryjno-wykonawczą, winny być ustawione przy wszystkich drogach publicznych i przejściach, wychodzących z zapowietrzonego punktu, posterunki straży obywatelskiej, powołanej z pośród miejscowych mieszkańców. Straż winna pilnować powierzonych sobie punktów dniem i nocą na zmianę, a to celem uniemożliwienia wprowadzania, przepędu i wyprowadzania bydła rogatego, owiec i kóz, jakoteż wywozu i przewozu wszelkich surowych produktów zwierzęcych (mięsa, mleka, kości, skór, rogów, wełny, sierści, racic i t. p.), słomy, siana i zboża w snopach, oraz nawozu. Wozy z siedzeniami ze słomy lub siana nie mogą być również wypuszczane z miejscowości zapowietrzonej. Wyjątek stanowi bydło rzeźne, wprowadzane w razach koniecznej potrzeby dla konsumcji w miejscu zapowietrzonem i to tylko na natychmiastowy ubój.

Przy drogach wjazdowych do punktu zapowietrzonego i przy wejściach do zagród zapowietrzonych mają być nadto ustawione tablice z wiechą i czytelnym napisem „księgosusz".

6) We wszystkich punktach (miejscowościach) zapowietrzonych należy natychmiast wybrać stosowne miejsca na grzebowisko, które winno być urządzone w miejscu niedostępnem dla zwierząt, zdala od pastwisk, wód i płynących potoków i na możliwie przepuszczalnym gruncie. Grzebowisko należy zaopatrzyć ogrodzeniem i okopać w sposob uniemożliwiający wszelki dostęp zwierząt. Dla małych miejscowości blisko siebie położonych może być urządzone jedno wspólne grzebowisko.

7) Wszystkie psy w zapowietrzonym punkcie muszą być dniem i nocą trzymane na uwięzi. Trzoda chlewna i ptactwo winny być trzymane w zamknięciu lub conajmniej w obrębie zapowietrzonej zagrody. Psy i koty wałęsające się podlegają natychmiastowemu zabiciu.

8) Lekarz weterynaryjny delegowany do walki z księgosuszem obowiązany jest rozpocząć swą czynność od zbadania całego pogłowia bydła rogatego, owiec i kóz (każdej sztuce przy badaniu musi być zmierzona wewnętrzna ciepłota ciała) przyczem winien przeprowadzić spis wszystkich sztuk bydła (rejestrację), sporządzić wykazy i zarządzić ocechowanie bydła przez wypalenie żelazem na lewym pośladku cechy złożonej z 2-ch liter, a to lit. „K" i drugiej, która winna odpowiadać pierwszej literze nazwy wojedództwa (np. „K. B." — w województwie Białostockim „K. L." — w Lubelskiem i t. d.

Przyrządy do cechowania mogą być zamówione przez lekarzy weterynaryjnych u miejscowych kowali, jednak byłoby pożądanem, aby Starostowie zajęli się tą sprawą i przygotowali na koszt Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych większy zapas tych przyrządów, oraz środków dezynfekcyjnych zwłaszcza wapna i t. p. Na wydatki powyższe Starostowie mogą otrzymywać zaliczki od Naczelnego Komisarza do walki z księgosuszem. Po ich wyczerpaniu winni mu przedłożyć udokumentowane rachunki i zażądać dalszego awansu.

9) O ile przy rewizji stanu zdrowia bydła lekarz weterynaryjny natrafi na sztukę chorą lub podejrzaną o księgosusz, to obowiązany jest zarządzić zamknięcie całej zagrody (obejścia), w której taką sztukę ujawnił, a to celem uniemożliwienia wszelkiej styczności z sąsiedniemi zagrodami. Bydło dotknięte księgosuszem jakoteż podejrzane o tę zarazę, ma być aż do wybicia odosobnione. Sztuki padłe winny być aż do przybycia lekarza weterynaryjnego przechowywane w miejscu ustronnem od zagrody zapowietrzonej i zabezpieczone od poszarpania przez psy, koty, lisy i t. p. i od much.

10) Na zabicie mają być przeznaczone sztuki chore z jawnemi oznakami księgosuszu, jak również wszystkie sztuki gorączkujące z ciepłotą

40°C. i wyżej. Bezwzględne wybijanie wszystkich sztuk, t. j. również podejrzanych o zarażenie się może być zastosowane tylko na polecenie Naczelnego Komisarza do walki z księgosuszem.

11) Bydło przeznaczone na zabicie lub podlegające szczepieniu, jakoteż przedmioty podlegające zniszczeniu, winny być oszacowane przy udziale Komisji weterynaryjno-wykonawczej przy ścisłem przestrzeganiu postanowień Ustawy Lekarskiej b. Ces. rosyjskiego Tom XIII. wyd. 1905 r. art. 1113, 1114, 1157, 1166—1175.

Stosownie do postanowień art. 8 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 września w przedmiocie walki z księgosuszem (Dz. Ust. R. P. z dnia 2/X 1920 r. № 94 poz. 621) odszkodowania za zwierzęta wybite w celu stłumienia księgosuszu oraz za zniszczone w tym celu przedmioty będą wypłacone według następujących norm szacunkowych i w następującym trybie:

Normy szacunkowe obowiązują:

A) Na obszarze Województwa Białostockiego:

a) za buhaje, woły i krowy do . . . . 15.000 mk.

Dla sztuk szlachetnych z udowodnieniem pochodzenia powyższa norma może być podwyższona do 25%.

b) za jałownik od 1/2 r. do 2-ch lat . . . . 8.000 „
c) za cielęta do 1/2 r. do . . . . 1.000 „
d) za owce i kozy „ . . . . 800 „
d) za jagnięta i koźlęta do . . . . 200 „

B) Na obszarze Województwa Lubelskiego:

a) za buhaje, krowy, woły do . . . . 15.000 „
b) za jałownik od 1/2 r. „ . . . . 8.000 „
c) za cielęta do 1/2 r. „ . . . . 3 000 „
d) za owce i kozy „ . . . . 2.000 „
e) za jagnięta, koźlęta „ . . . . 800 „

C) Na obszarze Województwa Warszawskiego:

a) za byki, krowy i woły rasy miejscowej do . . . , 18.000 „
b) za jałowiznę 2 lat do . . . . 10.000 „
c) za cielęta do 1/2 r. „ . . . . 1.500 „

Za cielęta jałowiznę, krowy, byki rasowe z udowodnionem pochodzeniem powyższa norma może być podwyższona do 25%.

d) za owce i kozy do . . . . 1.500 „
e) za jagnięta, koźlęta . . . . 200 „

D) Na obszarze Województwa Kieleckiego:

a) za buhaje, woły i krowy do . . . . 14.000 „
b) za jałownik od 1/2 roku do 2-ch lat do . . . . . . 6.000 „
c) za cielęta do 1/2 r. do . . . . 2.500 „
d) za owce i kozy do . . . . 600 „
e) za jagnięta, koźlęta do . . . . 150 „

Za materjał hodowlany obojga płci, co do których właściciel wykaże się rodowodem niniejszej normy odszkodowań w wypadkach, zasługujących na uwzględnienie może być podwyższone do 25%.

E) Na obszarze Województwa Łódzkiego:

a) za buhaje, woły i krowy do . . . . 15.000 „
b) za jałownik od 1/2 r. do 2-ch lat . . . . 6.000 „
c) za cielęta do 1/2 r. do . . . . 2.000 „
d) za owce i kozy do . . . . 800 „
e) za jagnięta i koźlęta do . . . . 200 „

Przy wymiarze odszkodowania za materjał hodowlany, co do którego właściciel wykaże się rodowodem lub świadectwami związków hodowlanych norma odszkodowań może być podwyższona w wypadkach zasługujących na uwzględnienie do 25%

F) Na obszarze Małopolski wedle postanowień § 35 Ustawy b. Państwa austrjackiego z dnia 29 lutego 1880 r. (Dz. p. p. № 37), zmienionej Ustawą z dnia 6 sierpnia 1909 r. (Dz. p. p. № 180).

Zaznaczam przytem z naciskiem, że przyznawanie 25% podwyżki norm odszkodowań za bydło hodowlane (zarodowe) z udowodnionem pochodzeniem (zaopatrzone rodowodem) winno być stosowane nie jako zasada, ale jedynie w wypadkach wyjątkowych, zasługujących na szczególne uwzględnienie.

System oszacowania zwierząt i wypłaty odszkodowań przy księgosuszu winien się opierać na dotychczasowych zasadach stosowanych przy tłumieniu innych chorób zaraźliwych zwierzęcych z tą tylko zmianą, że protokuły odszkodowań sporządzane możliwie skróconym sposobem i przedłożone do zatwierdzenia właściwemu wojewódzkiemu Inspektorowi weterynaryjnemu, muszą być najdalej w ciągu trzech dni zatwierdzone. Na podstawie tych akt sporządzony przez wojewódzkiego Inspektora weterynaryjnego wykaz imienny poszkodowanych z wyszczególnieniem należnej im kwoty z tytułu odszkodowania winien być przesłany natychmiast właściwemu Staroście. Starosta wręczy niezwłocznie poszkodowanemu asygnatę do właściwej kasy powiatowej za pokwitowaniem, które przesyła wojewódzkiemu Inspektorowi weterynaryjnemu celem włączenia do odnośnego aktu odszkodowania.

W ten sposób skompletowane akta odszkodowań wojewódzki Inspektor weterynaryjny przesyła dla kontroli Naczelnemu Komisarzowi do walki z księgosuszem.

Naczelny Komisarz do walki z księgosuszem względnie jego zastępca po ostatecznem skontrolowaniu akt odszkodowań przesyła je Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Starostowie w powiatach zapowietrzonych lub zagrożonych księgosuszem winni w porozumieniu z dotyczącym inspektorem weterynaryjnym wojewódzkim zażądać od Naczelnego Komisarza do walki z księgosuszem odpowiedniej zaliczki na wypłatę odszkodowań i kwotę tę ulokować jako depozyt we właściwej kasie powiatowej z tem zastrzeżeniem, że fundusz ten ma służyć jedynie na wypłatę odszkodowań za zwierzęta i przedmioty zniszczone wskutek księgosuszu.

Wypłata odszkodowań z Kasy powiatowej, jak to już wyżej wspomniano, będzie uskuteczniana na podstawie asygnat, wystawionych przez właściwych wojewódzkich Inspektorów weterynaryjnych.

Do każdego wojewódzkiego Komitetu doradczego przy Naczelnym Komisarzu do walki z księgosuszem winien być wyznaczony stale urzędnik z ramienia Ministerstwa Skarbu. Nieprzybycie tego urzędnika na posiedzenie Komitetu nie wstrzymuje czynności, jednakowoż urzędnikowi skarbowemu przysługuje prawo wglądu w akta odszkodowań.

Przy Naczelnym Komisarzu do walki z księgosuszem będzie ustanowiony przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych specjalny urzędnik dla kontroli akt odszkodowań.

Należy wezwać lekarzy weterynaryjnych, delegowanych do tłumienia księgosuszu, aby akta odszkodowań przedkładali Wojewódzkiemu Inspektorowi weterynaryjnemu do zatwierdzenia natychmiast po ukończeniu wybijania zwierząt tak, aby odszkodowanie mogło być najpóźniej do 10-ciu dni wypłacone.

Nadmienia się przytem, że za zwierzęta zabite wskutek decyzji lekarza weterynaryjnego należy się odszkodowanie w wysokości: za sztuki z jawnemi oznakami księgosuszu w stosunku 3/4 ustanowionego szacunku; za sztuki podejrzane o zarazę (gorączkujące) i podejrzane o zarażenie się w całości podług ustanowionego szacunku. Pełna cena szacunkowa należy się również za sztuki padłe wskutek szczepień, dokonanych przez dotyczące władze weterynaryjne i za zniszczone przedmioty.

Jeżeli lekarz weterynaryjny stwierdzi przy swojej pierwszej bytności sztuki chore, co do których właściciel nie uczynił zadość obowiązkowi doniesienia o chorobie, to sztuki te winny być zabite z pozbawieniem właściciela praw do odszkodowania.

Przedmioty, które miały lub mogły mieć styczność z bydłem chorem lub podejrzanem o chorobę, mogą być zniszczone tylko wtedy, gdy Komisja weterynaryjno-wykonawcza uzna, że są mniej cenne i gdy nie dadzą się odkazić.

12) Zabijanie sztuk chorych i gorączkujących winno się odbywać na grzebowisku i o ile możności w sposób, który wyklucza większy rozlew krwi (gnykowanie).

13) Zabite i padłe sztuki winny być zakopywane na grzebowisku w ten sposób, żeby ponad powierzchnią trupa warstwa ziemi wyniosła conajmniej 2 metry.

14) Jeżeli w danym punkcie (miejscowości) lekarz weterynaryjny stwierdzi pierwszy odosobniony wypadek księgosuszu z niewielką ilością bydła w zapowietrzonej zagrodzie (do 10 sztuk), a rewizja wykaże, że więcej wypadków księgosuszu w tym punkcie przedtem nie było i że niema więcej sztuk podejrzanych, to winien zarządzić oszacowanie i zabicie całego pogłowia bydła rogatego w zapowietrzonej zagrodzie przy zachowaniu wszelkich ostrożności, wykluczających rozszerzenie się choroby.

15) Po usunięciu sztuk chorych i podejrzanych lekarz weterynaryjny winien zarządzić bezzwłocznie pod osobistym nadzorem dezynfekcję całego obejścia zapowietrzonego.

Na czas przeprowadzenia dezynfekcji pozostałe sztuki zdrowe winny być z obory usunięte, np. do stajni końskiej, chlewu i t. p. pomieszczenia.

Po dezynfekcji należy obory dokładnie przewietrzyć (otworzyć drzwi i okna).

Bydło rogate nie może być z powrotem wprowadzone do zdezynfekowanej obory przed upływem conajmniej 2-ch tygodni.

Nawóz należy albo spalić, albo zakopać w obrębie obejścia w jamie w ten sposób, aby powierzchnia gnoju była niższa od powierzchni ziemi. O ile możności złożony do jamy obornik należy przykryć nawozem końskim, a następnie obowiązkowo grubą warstwą ziemi, aby uległ naturalnemu zagrzaniu. Nawóz w ten sposób przechowany może być użyty dopiero po upływie 3-ch miesięcy.

W wyjątkowych wypadkach można użyć do wykonania dezynfekcji sanitarjusza, jednak w takich razach lekarz weterynaryjny obowiązany jest skontrolować, czy dezynfekcja odbyła się należycie.

16) Wstęp do stajen i obór zagrody zapowietrzonej bez specjalnego pozwolenia Komisji weterynaryjno-wykonawczej dozwolony jest tylko właścicielowi, lekarzowi weterynaryjnemu i osobom, którym poruczono doglądanie i pielęgnowanie bydła. Osobom, mającym styczność z chorem lub podejrzanem bydłem, wolno opuszczać zapowietrzoną zagrodę lub ubikację tylko po dokładnej dezynfekcji, przeprowadzonej w myśl wskazówek, udzielonych przez lekarza weterynaryjnego.

17) Na używanie bydła z zagród wolnych od zarazy do robót polnych lub wypuszczanie go na paszę może zezwolić tylko Komisja weterynaryjno-wykonawcza przy ścisłem przestrzeganiu warunków przez nią ustanowionych.

Bydło używane wbrew powyższym przepisom lub spotkane w miejscach zakaźnych będzie zabite na mocy zarządzeń Komisji weterynaryjno-wykonawczej bez przyznania odszkodowania.

18) Bydło rogate, owce i kozy z zagród wolnych od zarazy za pozwoleniem lekarza weterynaryjnego mogą być zabijane na miejscową konsumcję.

19) Na życzenie właścicieli w zapowietrzonych zagrodach, po wybiciu sztuk chorych i podejrzanych, resztę bydła należy uodpornić zapomocą szczepienia żółcią i krwią, pochodzącą od sztuk chorych. Technikę szczepień określa specjalna instrukcja, wydana dla lekarzy weterynaryjnych. Za sztuki padłe po takich szczepieniach należy przyznawać pełne odszkodowanie.

Nadmieniam przytem, że niebawem zostanie utworzone specjalne laboratorjum dla wyrobu surowicy przeciwksięgosuszowej.

20) Księgosusz uważa się za wygasły, środki weterynaryjno-policyjne podlegają odwołaniu, a miejscowość i rejon uznane zostają za wolne od zarazy, jeżeli w ciągu 21 dni od czasu ostatniego zabicia (padnięcia lub wyzdrowienia) zwierzęcia nie było nowych wypadków księgosuszu i gdy dokonano przepisaną gruntowną dezynfekcję wszystkich zapowietrzonych obejść i budynków.

21) Sprawozdania o nowych ujawnionych punktach zapowietrzonych, jakoteż o wygaśnięciu zarazy i o uznaniu jej za wygasłą, winien lekarz weterynaryjny przedkładać natychmiast (o ile możliwe telegraficznie) wojewódzkiemu Inspektorowi weterynaryjnemu, Naczelnemu Komisarzowi do walki z księgosuszem i dotyczącemu Starostwu.

W końcu zaznaczam z naciskiem, że do skutecznego tłumienia księgosuszu koniecznem jest ułatwianie lokomocji Naczelnemu Komisarzowi do walki z księgosuszem i delegowanemu personelowi weterynaryjnemu Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, zechce przeto Pan Wojewoda i w tej mierze wydać jaknajenergiczniejsze zarządzenia.

Ponieważ rozszerzenie się księgosuszu doprowadzić może do zupełnego wyniszczenia bydła rogatego w Państwie proszę Pana Wojewodę, aby zechciał zająć się tą sprawą z całem oddaniem się i do takiej samej gorliwości zachęcił podwładne sobie Starostwa.

Należy wezwać Starostów, aby wszelkie zarządzenia zawarte w niniejszym okólniku, a dotyczące właścicieli bydła, służby folwarcznej, pastuchów, poganiaczy, rzeźników, handlarzy i t. p. osób interesowanych, podali do publicznej wiadomości w sposób zwykle praktykowany i pouczyli ludność o konieczności tych zarządzeń, jako jedynego skutecznego środka do zwalczania księgosuszu. Przeciwko winnym zaniedbania lub opieszałości organom urzędowym, powołanym do wprowadzenia i wykonywania zarządzeń, należy wdrażać natychmiast dochodzenia i przedstawiać ich właściwym władzom do ukarania.

Osoby winne przekroczenia lub niewypełnienia weterynaryjno-sanitarnych zarządzeń, mających na celu tłumienie księgosuszu, winny być pociągane do jaknajsurowszej odpowiedzialności karnej.

O wydanych ze Swej strony zarządzeniach w tym przedmiocie, zechce Pan Wojewoda donieść Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych jaknajrychlej.

W końcu wyjaśniam, że w myśl postanowień art. 4, 6 i 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 września 1920 r. (Dz. Ustaw Rz. P. № 94,

poz. 621) Naczelny Komisarz do walki z księgosuszem ma prawo zmieniać samodzielnie wszelkie wydane w tej sprawie zarządzenia i że od jego zarządzeń niema odwołania w drodze administracyjnej.

Warszawa, dnia 9 października 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Jul. Poniatowski

Szef Sekcji:
Dalkiewicz

OKÓLNIK № 219

Do PP. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów, Naczelnika Kancelarji Głównej i Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu Udrzędów

w przedmiocie

stylizacji pism o przyjęciu na służbę djetarjuszy i o wypłacie im wynagrodzeń, oraz w przedmiocie zawierania umów służbowych z pomocniczym personelem kancelaryjnym.

Przy sprawdzaniu pism o przyjęciu na służbę pracowników, pełniących czasowo obowiązki djetarjuszy, zauważono następującą stylizację:
„Przyjmuję Pana/ią na służbę w ....
w charakterze djetarjusza za wynagrodzeniem miesięcznem ....”
lub też „Przyjmuję Pana/ią na służbę w .... w charakterze djetarjusza za wynagrodzeniem miesięcznem, odpowiadającem uposażeniu urzędnika VII-ej kategorji płac” i t. p.

Stylizacja ta jest nieścisłą i zawiera w sobie sprzeczność, właściwi bowiem djetarjusze są to pracownicy czasowo (na pewien okres czasu) przyjęci dla spełnienia jedynie funkcyj pomocniczych i jako tacy mogą mieć przyznane wynagrodzenie dzienne, płatne z dołu podług liczby dni.

Djetarjuszom, którzy pisma nominacyjne tego rodzaju już posiadają, przysługuje w myśl odezwy Ministerstwa Skarbu z dnia 9 sierpnia 1920 r. № 42734 prawo pobierania wynagrodzenia zgóry narówni z pracownikami kontraktowymi i nieetatowymi. Na przyszłość jednak przy przyjęciu na służbę w charakterze djetarjuszy stosować należy określenie:

„z wynagrodzeniem dziennem po mk. ....”

W związku z ustawą o uposażeniu urzędników i niższych funkcjonarjuszów państwowych z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. № 65 poz. 429) i rozporządzeniem Prezydenta Ministrów i Ministra Skarbu z dnia 5 sierpnia 1920 r. (Dz. U. R. P. № 77 poz. 520) przypominam Panom mój okólnik z dnia 28 maja 1920 r. № 140 w sprawie sposobu zawierania umów i ustalenia wysokości wynagrodzenia państwowych pracowników kontraktowych.

Nadmieniam przytem, iż wobec konieczności ujednostajnienia wysokości wynagrodzenia, przyznawanego przy zawieraniu nowych lub przy rewizji już zawartych umów z kontraktowym personelem kancelaryjnym, spełniającym jedynie funkcje pomocnicze, wynagrodzenie tej kategorji pracow-

ników nie może przenosić każdoczesnego uposażenia XII stopnia służbowego (płacy zasadniczej wraz z dodatkiem drożyźnianym, ustalonym dla danej miejscowości — jednak bez dodatku za wysługę lat).

W razie konieczności przyznania wyjątkowo wyższego wynagrodzenia, winni Panowie składać mi w poszczególnych wypadkach umotywowane wnioski celem przedłożenia ich Prezydjum Rady Ministrów. Decyzja w tym wypadku będzie zależała od Prezydjum Rady Ministrów po porozumieniu z Ministertstwem Skarbu.

Warszawa, dn. 6 października 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Raczyński.*

OKOLNIK № 220

do pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów oraz do Kierowników podległych mi urzędów

w przedmiocie

trybu przyjmowania interesantów.

Zwracam uwagę Panów na konieczność ustalenia zasad należytego przyjmowania interesantów.

Zgodnie z opinją Pana Przezydenta Ministrów, wyrażoną w piśmie do Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29/IX/20 № 14817, uważam, że czynienie jakichkolwiek utrudnień przy przyjmowaniu interesantów jest niedopuszczalne zwłaszcza przez te urzędy, które ze względu na swój gospodarczy charakter są przeznaczone do ciągłego stykania się z interesantami; budzi to niepożądane rozgoryczenie wśród społeczeństwa i opóźnia bieg sprawy.

Polecam więc Panom poczynienie jaknajdalej idących ułatwień w tym kierunku, w szczególności zaś w stosunku do interesantów przyjezdnych, którzy powinni być wysłuchani tego samego dnia, lub najpóźniej nazajutrz po zgłoszeniu się, a w sprawach szczególnie ważnych lub pilnych nawet po godzinach biurowych. Z tych względów też wyznaczanie przez poszczególne Wydziały niektórych tylko dni przyjęć w tygodniu uważam za niewskazane i proszę o ścisłe stosowanie się do zasad wyłuszczonych w niniejszym okólniku.

Warszawa, dnia 9 października 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Jul. Poniatowski

OKÓLNIK № 221.

do p. Naczelnika Głównego Zarządu Dóbr Państwowych oraz podległych mi Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych

w przedmiocie

zwalniania dzierżawców majątków państwowych od pewnych zobowiązań umownych na terenach zniszczonych w roku bieżącym przez wojnę.

Wobec konieczności poczynienia ulg dzierżawcom majątków państwowych, poszkodowanym wskutek ostatniej inwazji nieprzyjacielskiej w mies. lipcu, sierpniu i wrześniu r. b. w razie zgłoszenia z ich strony żądania zmiany warunków kontraktu dzierżawnego, zarządzam co następuje:

1) w każdym poszczególnym wypadku Zarząd Okręgowy Dóbr Państwowych zbada protokularnie na miejscu stopień zniszczenia danego gospodarstwa i ustali, czy ilość zniszczonych lub zrabowanych zbiorów przekracza 50% całości plonów z r. 1920;

2) protokuły tego rodzaju, po uprzedniem porozumieniu się z dzierżawcą, Zarząd Okręgowy Dóbr Państwowych przedłoży Ministerstwu R. i D. P. wraz z wnioskiem co do poczynienia ulg w przyjętych na siebie przez dzierżawcę zobowiązań umownych, a mianowicie:

a) w przedmiocie zwolnienia dzierżawcy z części czynszu dzierżawnego w wypadkach i granicach, wskazanych w art. 1769 i 1770 Kodeksu Cywilnego,

b) w przedmiocie rozłożenia na raty czynszu dzierżawnego z powodu znacznego zniszczenia inwentarzy żywych lub martwych,

c) w wyjątkowych wypadkach w przedmiocie zupełnego umorzenia czynszu dzierżawnego lub też przeprowadzenia układów z dzierżawcą o rozwiązanie obowiązującej dotąd umowy dzierżawnej;

3) proponowane we wnioskach Zarządu Okręgowego Dóbr Państwowych ulgi winny być określone ściśle i przerachowane na walutę pieniężną;

4) w razie zatwierdzenia wspomnianych powyżej wniosków przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych oraz po uzyskaniu, w wypadkach przewidzianych w p. 2 litera c) aprobaty Najwyższej Izby Kontroli Państwa, Zarządy Okręgowe Dóbr Państwowych przeprowadzą rozrachunek z dzierżawcą majątku państwowego;

5) warunek umowy dzierżawnej o przejęciu na siebie przez dzierżawcę ciężaru wypadków losowych nadzwyczajnych w stosunku do wypadków, objętych punktem 4-m niniejszego rozporządzenia, nie będzie miał zastosowania.

Warszawa, dnia 12 października 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Jul. Poniatowski

OKÓLNIK № 222

do pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów, Naczelnika Kancelarji Głównej i Kierowników podległych Ministerstwu Urzędów

w przedmiocie

wypłaty poborów pracownikom państwowym za miesiące: wrzesień i październik 1920 r.

Za miesiąc wrzesień 1920 r. przysługuje wszystkim pracownikom państwowym wymienionym w ustawie z dn. 13 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. № 65, poz. 429), uposażenie, ustalone dla tych osób w powołanej ustawie. Ponieważ w niektórych grupach pracowników państwowych wysokość pensji zasadniczej lub dodatku drożyźnianego zależną jest, wedle powyższej ustawy oraz rozporządzeń wykonawczych ogłoszonych w dzienniku ustaw Rzplitej Polskiej № 77 poz. 520 — 522, od ilości lat służby, co również może być ustalone dopiero przez Komisje weryfikacyjne, należy przy przekazaniu uposażenia za wrzesień 1920 r. funkcjonarjuszom niższym, których rozporządzenie Pana Prezydenta Ministrów i Pana Ministra Skarbu z dnia 5 sierpnia 1920 r. Dz. U. R. P. № 77 poz. 520 zalicza, zależnie od lat służby, do wyższego stopnia płacy, wypłacić płacę zasadniczą i dodatek drożyźniany wedle najniższego określonego dla danej kategorji stopnia płacy.

O ileby uposażenie obliczone dla danego pracownika przy zastosowaniu zasad, ustalonych niniejszym okólnikiem, było niższe aniżeli uposażenie, które pracownik otrzymał za miesiąc sierpień, natenczas należy danemu pracownikowi wypłacić tymczasowy dodatek wyrównawczy w wysokości różnicy między uposażeniem wymierzonem na mocy niniejszego okólnika, a uposażeniem, które otrzymał za miesiąc sierpień 1920 r. Dodatek ten zaliczony będzie na poczet dalszych świadczeń z tytułu ustawy z 13 lipca 1920 r., których wymiar i wypłata nastąpi na podstawie wyniku prac Komisyj weryfikacyjnych (Okólnik Min. Skarbu z dnia 28 sierpnia 1920 r. № 66549/20).

Za miesiąc październik 1920 r. przysługuje wszystkim pracownikom państwowym zasadnicze uposażenie w wymiarze określonym powyżej odnośnie do uposażenia za wrzesień 1920 r.

Funkcjonarjuszom państwowym, którym przyznany został dodatek za studja wyższe, jakoteż tym, którzy uzyskali prawo do dodatku za wysługę lat, należy wypłacić ponadto te dodatki za czas od 1 lipca począwszy.

Również należy tym pracownikom państwowym, u których wysokość pensji zasadniczej lub dodatku drożyźnianego względnie innych dodatków służbowych zależną jest od ilości lat służby, wypłacić na dzień 1 września 1920 r. pełne uposażenie miesięczne, przewidziane w powyżej powołanych ustawach o ile Komisje weryfikacyjne już prawomocnie zaliczyły im lata służby.

Jednocześnie należy tym pracownikom wypłacić różnicę między tem pełnem uposażeniem, a uposażeniem, pobranem przez nich za miesiąc lipiec, sierpień i wrzesień r. b. o ile uposażenie to było niższe od należnego im z mocy powołanych ustaw uposażenia pełnego.

Wszystkie powyższe wypłaty należy księgować na ciężar wydatków osobowych w odnośnych paragrafach i pozycjach budżetu na okres od 1/IV do 31/XII 1920 r. (Okólnik Ministra Skarbu z dnia 25/IX 1920 r. № 68152)

Komunikując o tem Panom polecam zawiadomić interesowanych o treści niniejszego okólnika.

Warszawa, dnia 18 października 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Raczyński*

OKÓLNIK № 223.

Do pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów, Naczelnika Kancelarji Głównej i Kierowników podległych Ministerstwu Urzędów

w przedmiocie

wynagrodzenia gońców starszych poniżej 18 roku życia i gońców młodszych.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1920 r. (Dz. U. R. P. № 77 poz. 520) (okólnik M. R. i D. P. № 196 z dn. 31 sierpnia 1920 r.) reguluje w art. 3 sprawę wynagrodzenia i charakteru służbowego gońców młodszych i gońców starszych (tych ostatnich, o ile nie ukończyli 18 roku życia), w ten sposób, że wynagrodzenie ich nie może przewyższać $^{3}/_{4}$ uposażenia 1-go stopnia płacy funkcjonarjuszów niższych ze stosownym dodatkiem drożyźnianym.

Celem ujednostajnienia praktyki przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia tych państwowych pracowników kontraktowych, a tem samem zapobieżenia pewnym fermentom, które mogłyby powstać wskutek różnolitego stosowania postanowień art. 3 cytowanego rozporządzenia, zarządzam w myśl opinji Prezydjum Rady Ministrów, aby na czas obowiązywania obecnego mnożnika dodatku drożyźnianego wynagrodzenie gońców młodszych ustalano między 500 a 700 markami polskimi, a gońców starszych niżej 18 roku życia między 700 a 1.000 marek polskich miesięcznie, względnie do pięciu klas miejscowości.

Oczywiście w miarę zniżania, lub podwyższania mnożnika dodatku drożyźnianego, wynagrodzenie to powinno ulegać zmniejszeniu lub podwyższeniu, w drodze rewizji zawartych z pracownikami umów służbowych.

Komunikując o tem Panom, polecam ścisłe stosowanie niniejszego zarządzenia.

Warszawa, dn. 18 października 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Raczyński*

OKÓLNIK № 224.

Do pp. Szefów Sekcyj, Naczelników, Wydziałów, Naczelnika Kancelarji Głównej i Kierowników Urzędów podległych Ministerstwu

w przedmiocie

dodatku dla funkcjonarjuszów państwowych, prowadzących własne gospodarstwo rodzinne, a pełniących czynną służbę wojskową wskutek mobilizacji.

Celem uniknięcia wątpliwości, czy wypłata, przewidzianego w art. 7 ustawy z dnia 11 lipca 1919 r. (Dz. Ust. R. P. № 59 z r. 1919), dodatku w wysokości 20—40% uposażenia cywilnego funkcjonarjuszom państwowym, którzy przed powołaniem do służby wojskowej prowadzili własne gospodarstwo rodzinne, winna mieć miejsce także w wypadku, gdy żona powołanego pracuje w instytucji państwowej (pozostaje na służbie państwowej) Prezydjum Rady Ministrów zgodnie z opinją Pana Ministra Skarbu wyjaśnia co następuje:

Wspomniany dodatek przysługuje w myśl ustawy z dnia 11 lipca 1919 r. (Dz. U. R. P. № 59 poz. 357) wszystkim tym funkcjonarjuszom państwowym, którzy przed rozpoczęciem służby wojskowej wskutek mobilizacji (uzupełnienia do stanu wojennego) prowadzili własne gospodarstwo rodzinne bez względu na to, czy poszczególni członkowie gospodarstwa domowego powołanego funkcjonarjusza pracują w instytucjach państwowych, czy też nie, czy mają jakiekolwiek inne źródła dochodu, czy też nie.

Dodatek ten ustanowiony został celem wyrównania nadwyżki kosztów utrzymania, spowodowanej koniecznością prowadzenia odrębnych gospodarstw domowych, czyli mówiąc popularnie, jest to dodatek za zrujnowane wskutek powołania do czynnej służby wojskowej gospodarstwo domowe.

Momentem decydującym zatem o przyznaniu tego dodatku jest jedynie fakt prowadzenia przez funkcjonarjusza własnego gospodarstwa domowego przy udziale jednego lub więcej członków rodziny lub innych osób, utrzymywanych w tem gospodarstwie przed powołaniem do służby wojskowej.

Warszawa, dn. 18 października 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Raczyński.*

OKÓLNIK № 225.

do pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów, Naczelnika Kancelarji Głównej, i Kierowników Urzędów Ministerstwu podległych

w przedmiocie

uposażenia pozaetatowych woźnych.

Rozporządzeniem Pana Prezydenta Ministrów i Pana Ministra Skarbu z dnia 5 sierpnia r. b. (Dz. Ust. Rzplitej Polskiej № 77 poz. 520) przyznano w czasie przejściowym woźnym przy wszystkich władzach i w urzędach

państwowych na obszarze b. zaborów rosyjskiego i austrjackiego płacę 3 stopnia płac, a woźnym pomocniczym na obszarze b. zaboru austrjackiego płacę 2 stopnia płac (art. 14 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. Dz. Ust. Rz. P. № 65 poz. 429) ze stosownym dodatkiem drożyźnianym.

Stosownie do opinji Prezydjum Rady Ministrów zarządzam, aby obecnie już przy przyjmowaniu do służby państwowej kandydatów na woźnych, zwłaszcza w charakterze funkcjonarjuszów pozaetatowych, przyznawano im uposażenie 2-go stopnia płac, ustalonych w ustawie dla funkcjonarjuszów niższych wraz ze stosownym dodatkiem drożyźnianym.

Komunikując o tem Panom, proszę o ścisłe przestrzeganie niniejszego zarządzenia.

Warszawa, dn. 18 października 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Raczyński*

OKÓLNIK № 226

Do Pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów, Naczelnika Kancelarji Głównej i Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu urzędów

w przedmiocie

zakazu noszenia odznak wojskowych przez urzędników i funkcjonarjuszów cywilnych.

Stosownie do uchwały Rady Ministrów z dnia 16 sierpnia 1920 r. zakazuję urzędnikom i funkcjonarjuszom cywilnym pod surową odpowiedzialnością dyscyplinarną używania w umundurowaniu cywilnem:

a) naramienników,
b) czapki kroju przepisanego dla wojska linjowego i oznaczenia na niej stopni służbowych w sposób przepisany dla wojska,
c) okutego daszka przy czapce,
d) szabli i temblaka wzoru i barwy przepisanej w wojsku,
e) orła z tarczą u dołu.

W powołaniu się na okólnik z dnia 16 października 1919 № 58 polecam zawiadomić o powyższym zakazie cały podwładny personel i czuwać, by zakaz ten był jaknajskrupulatniej przestrzegany.

Jednocześnie załączam wzór odznak wojskowych, dostarczony przez Ministerstwo Spraw Wojskowych, z poleceniem, ażeby umieścić w urzędzie w widocznem miejscu dla przejrzenia przez podwładnych urzędników i funkcjonarjuszów.

Warszawa, dn. 18 października 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Raczyński*

OKÓLNIK № 227

do pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów, Naczelnika Kancelarji Głównej, Kierowników podległych Ministerstwu Urzędów i Przewodniczących Komisyj Weryfikacyjnych przy Centralnym Zarządzie Ministerstwa tudzież Głównym Zarządzie Dóbr Państwowych.

w przedmiocie

deklaracyj świadków, składanych przez funkcjonarjuszów państwowych dla przyznania im dodatku za wysługę lat.

Wobec licznych trudności i kosztów, jakie powstają dla funkcjonarjuszów państwowych przy staraniu się o sądową lub notarjalną legalizację podpisów świadków na deklaracjach, stwierdzających dawną służbę państwową lub pracę zawodową funkcjonarjuszów państwowych, którzy ubiegają się o zaliczenie tej służby lub pracy do wysługi lat, Prezydjum Rady Ministrów wyjaśnia, co następuje:

„Postanowienie art. 7 ustęp ostatni rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1920 r. Dz. U. R.P. № 77 poz. 521 ma na celu zapobieżenie możliwym nadużyciom ze strony osób prywatnych, stojących poza służbą państwową, które częstokroć nie dają pełnej gwarancji, że zeznania ich zgodne są z rzeczywistym stanem rzeczy.

Rzecz ma się inaczej, jeżeli w charakterze świadka takiego występuje osoba, pozostająca w służbie państwowej, która z uwagi na złożoną przysięgę służbową daje w regule pełną gwarancję, że poświadczone przez nią okoliczności zgodne są z prawdą.

„Wobec tego podpisy funkcjonarjuszów państwowych pod deklaracjami, złożonemi z odwołaniem się do przysięgi służbowej, mogą być uwierzytelniane przez bezpośrednio przełożoną władzę służbową funkcjonarjusza, składającego deklarację w charakterze świadka.

O ile zaś funkcjonarjusz — świadek pełni służbę w tej samej władzy lub urzędzie, co funkcjonarjusz, ubiegający się o dodatek za wysługę lat, świadek może złożyć deklarację w formie protokułu, który spisze wyznaczony do tego specjalnie urzędnik lub pracownik".

W powołaniu się na mój okólnik z dnia 31 sierpnia 1920 r. № 196 polecam Panom zawiadomić o treści tego wyjaśnienia cały personel podwładny oraz członków Komisyj Weryfikacyjnych.

Warszawa, dnia 21 października 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

OKÓLNIK № 228

do PP. Szefów Sekcyj, Naczelnika Wydziału Rachuby i Kierowników wszystkich podległych mi Urzędów.

Podaję do wiadomości treść pisma Ministerstwa Skarbu № 69672 z dn. 20 października r. b.

„Rada Ministrów uchwałą z dn. 15 października 1920 r. postanowiła, że proszącym o to pracownikom państwowym może być przyznany zasi-

łek zwrotny w następującym wymiarze według grup rodzinnych w rozumieniu ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych z dn. 13 lipca 1920 r. Dz. U. Rz. P. № 65, a mianowicie:

1)	pracownikom samotnym		w wysokości Mk.	3.000—
2)	„	utrzymującym małą rodzinę	„ „	3.300—
3)	„	„ średnią	„ „ „	3.600—
4)	„	„ dużą	„ „ „	4.000—

i że zasiłek ten ma być zwrócony w ratach miesięcznych począwszy od dn. 1 kwietnia 1921 r.

Ministerstwo Skarbu prosi o przestrzeganie następujących zasad przy wykonywaniu powyższej uchwały:

1) prawo do otrzymania zasiłku zwrotnego przysługuje wszystkim urzędnikom i funkcjonarjuszom niższym, którzy wstąpili na służbę państwową najpóźniej dnia 1 lipca 1920 r. z wyjątkiem pracowników kontraktowych, sezonowych, młodocianych do lat 18, oraz tych pracowników, którym już wypowiedziano stosunek służbowy, lub uwzględniono podanie o zwolnienie ze służby.

2) Zasiłek zwrotny może być przyznany przez Władzę przyznającą i asygnującą uposażenie, w formie zaliczki na płacę bez względu na obciążenie płacy poprzedniemi zaliczkami.

3) Spłata zasiłku zwrotnego ma być rozłożona na 6 (sześć) równych rat miesięcznych, z których pierwsza będzie płatna w dniu 1 kwietnia 1921 roku przez potrącenie z uposażenia służbowego.

4) O ile ewent. przewidziany w budżecie osobny kredyt na zaliczki na płacę został już wyczerpany, może być wysokość tego kredytu przekroczona o sumę udzielonych na podstawie powyższej uchwały Rady Ministrów zasiłków zwrotnych.

Przyznanie zasiłku zwrotnego ma na celu przyjście pracownikom państwowym z pomocą przez danie im możności poczynienia koniecznych zakupów na zimę, należałoby jednak zwrócić uwagę pracowników, by z prawa do otrzymania zasiłku zwrotnego korzystali we własnym interesie tylko w razie nieodzownej konieczności, zwłaszcza, jeżeli mają płacę obciążoną już poprzedniemi zaliczkami.

Ministerstwo Skarbu zauważa przytem, że większość pracowników państwowych nie otrzymała dotychczas należnego dodatku za wysługę lat, który niejednokrotnie wyniesie znaczniejszą sumę za czas ubiegły i będzie stanowił wydatną pomoc dla wielu pracowników, wobec czego byłoby bardzo pożądanem przyśpieszenie prac komisyj weryfikacyjnych, oraz jaknajrychlejsze asygnowanie dodatku za wysługę lat.

Powyższe zarządzenie w sprawie wypłaty zasiłku zwrotnego nie wpływa niczém na zmianę wydanych dotychczas zarządzeń w przedmiocie zwrotu należytości ewakuacyjnych".

Polecam podać powyższe do wiadomości wszystkich urzędników i niższych funkcjonarjuszy, którzy w myśl powyższego pisma życzą sobie skorzystać z prawa pobrania zaliczki—i przy wypłacie postępować jak następuje:

a) podanie ustne o wypłacenie zaliczki uznawać za wystarczające;
b) wypłatę zaliczki uskuteczniać w zarządzie centralnym na skutek decyzji Naczelnika Wydziału Rachuby, a w urzędach na skutek decyzji Kierownika Urzędu;
c) decyzja zostaje uskuteczniona na zobowiązaniu, o którem poniżej mowa na podstawie opinji bezpośredniego przełożonego;

d) wypłata zaliczki następuje na podstawie pokwitowania zobowiązania, którego wzór przesyła się w załączeniu.

Warszawa, dnia 25 października 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

OKÓLNIK № 229

do pp. Szefów Sekcyj oraz do Kierowników wszystkich podległych mi Urzędów

w przedmiocie

wpłacania wszelkich dochodów do Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej na rachunek Centralnej Kasy Państwowej lub do Kas Skarbowych.

Opierając się na tymczasowych przepisach o pobieraniu dochodów i czynieniu wydatków przez władze państwowe ujawniła Najwyższa Izba Kontroli Państwa pewne braki w wpłacaniu dochodów, wobec czego polecam wpłacać niezwłocznie wszelkie dochody do Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej na rachunek Centralnej Kasy Państwowej lub do Kas Skarbowych zaznaczając wyraźnie, na jaki dział, paragraf i pozycję budżetu dochodowego należy wpłaconą sumę zaliczyć. Wszelkie zwroty z budżetu oraz zwroty awansów winny być jak dotąd wpłacane na rachunek Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej lub Pocztowej Kasie Oszczędności. Jednocześnie z wpłaceniem dochodu do Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej należy nadesłać do Ministerstwa zawiadomienie treści następującej: „w dniu 19 r (nazwa urzędowa instytucji wpłacającej) wpłacił do Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej sumę Mk............ fen. tytułem dochodu z dział par. .... poz........ Dochód ten został osiągnięty ....(np. ze sprzedaży drzewa w nadleśnictwie w m-cu maju).

Warszawa, dnia 25 października 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych
w z. *Z. Chmielewski*

OKÓLNIK № 230.

do pp. Naczelników Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych, Inspektorów Lasów, Nadleśniczych i leśniczych

w przedmiocie

jaknajżyczliwszego uwzględniania zgłoszeń ludności wiejskiej o wydawanie ściółki leśnej z lasów państwowych.

Pragnąc przyjść ze skuteczną pomocą państwową rolnikom, pozbawionym słomy na podściół dla inwentarza, Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych zarządziło okólnikiem z dn. 4/XI 1919 r. Nr. 63 wydawanie ściółki leśnej z lasów państwowych.

Personel leśny nie uczynił tego wszystkiego, co leżało w jego zakresie działania, aby się przyczynić do ułatwienia ludności wiejskiej zaopatrywania się w ściółkę z lasów państwowych, które w tej tak doniosłej sprawie powinny przyjść z jaknajwydatniejszą pomocą zwłaszcza w chwili obecnej, gdy brak słomy — wobec powszechnego nieurodzaju i spowodowanego przez wypadki wojenne zniszczenia drobnych i większych gospodarstw rolnych — coraz bardziej odczuwać się daje.

Szczególnie wydatnej pomocy przy zaopatrywaniu w ściółkę leśną potrzebować będą te warsztaty rolne, które wskutek zupełnego ogołocenia przez najazd bolszewicki zmuszone będą nieraz całą ilość sprzątniętej słomy przeznaczyć na paszę, szukając natomiast na podściół dla inwentarza innych materajłów, zastępujących ubytek słomy.

Polecam pp. nadleśniczym i leśniczym wszelkie zgłoszenia o wydatek ściółki leśnej uwzględniać w sposób jaknajżyczliwszy, traktować je jako sprawy pilne i niecierpiące zwłoki.

Wobec wzmożonego zapotrzebowania ściółki leśnej należy zezwalać na jej grabienie w tym roku w drodze wyjątku we wszystkich drzewostanach, wyłączając od użytkowania ściółki jedynie tylko drzewostany młodsze wysokopienne — do lat 20 i niskopienne do lat 15 oraz drzewostany starsze prześwietlone z naturalnym nalotem.

Dla największego pośpiechu w załatwianiu tych zgłoszeń i ułatwianiu ludności przy zaopatrywaniu się w ściółkę leśną Nadleśniczowie mogą upoważniać leśniczych do sprzedaży ściółki leśnej, zgodnie z art. 107 instrukcji służbowej dla Nadleśniczych (Dz. Urz. M. R. i D. P. № 25 z 1919 r.) i art. 33 instrukcji służbowej dla leśniczych lasów państwowych (Dz. Urz. M. R. i D. P. № 11 z 1919 roku), zalecając jaknajwiększą intensywność i szybkość postępowania przy wydatku ściółki leśnej oraz jaknajbardziej uproszczony bieg czynności, któryby dał możność nabywcy przy jednorazowem zgłoszeniu się otrzymać asygnację i pobrać bez żadnych trudności i z najmniejszą stratą czasu i kosztów sprzedaną mu ściółkę z lasów państwowych.

Dopilnowanie akuratnego wykonania postanowień niniejszego okólnika wkładam na PP. Naczelników Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych oraz Inspektorów lasów państwowych.

Warszawa, dnia 27 października 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Jul. Poniatowski.

Szef Sekcji Leśnej:
J. Miklaszewski.

OKÓLNIK № 231

do pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów, Kierowników podległych mi Urzędów oraz do wszystkich Urzędniczek i Urzędników Ministerstwa

w przedmiocie

postępowania urzędników państwowych.

Okólnikiem moim z dn. 3 sierpnia r. b. № 185 podałem do wiadomości PP. treść okólnika Prezydenta Ministrów, pouczającego o zadaniach i obowiązkach urzędnika polskiego. Tymczasem do wiadomości Prezydjum Rady Ministrów dochodzą wciąż skargi, że niektóre Urzędy państwowe opieszale i niedość dokładnie załatwiają wpływające sprawy, a w szczególności podania i prośby.

Powołując się na okólnik mój z dnia 9 października r. b. № 220 w przedmiocie trybu załatwiania interesantów, zwracam się ponownie z usilną prośbą do Panów, aby urzędy mi podległe funkcjonowały zawsze z należytą starannością, powagą i punktualnością, gdyż nieuzasadniona zwłoka w załatwianiu spraw wszelkiego rodzaju, przynosząc szkodę społeczeństwu budzi w niem nieufność i zniechęcenie do Rządu, a przez to obniżą opinję o urzędach polskich u swoich i obcych.

Zaznaczam przytem, że w razie skarg konkretnych będzie wdrożone natychmiast dochodzenie służbowe i winni będą pociągnięci do najsurowszej odpowiedzialności.

Warszawa, dnia 26 października 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych
Jul. Poniatowski

SPROSTOWANIE.

W Nr. 9 „Dziennika Urzędowego":

na str. 568 w rozporządzeniu Ministra Aprowizacji w przedmiocie przewozu żyta i t. d. w drugim ustępie art. 4 w wierszu trzecim po słowie „przepisów" należy wstawić słowa: „postępowania karno-administracyjnego". W wierszu piątym należy skreślić powołany art. 22;

na str. 569 w rozporządzeniu Ministra Aprowizacji w przedmiocie ustanowienia cen maksymalnych w art. drugim w wierszu szóstym należy po słowie: „przepisów" wstawić słowa „postępowania karno-administracyjnego". W wierszu ósmym skreślić powołany art. 22;

na str. 572 w rozporządzeniu Ministra Aprowizacji w przedmiocie obrotu ziemiopłodami w art. 12 w wierszu przedostatnim cyfrę „22" zastąpić cyfrą „21".

Tłoczono w Drukarni Państwowej
z polecenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych. № 12204